

Til
Styret i Greater Stavanger

Kopi til
Stein Racin Grødem, Kjell Haver,
Stein Fosså

Møtedato og tid
28.09.2011
KI 09:00-12:00

Møtested
Møterom 2
Måltidets Hus, Ipark

Dato skrevet
08.09.2011

Side:
1 av 1

Innkalt av
Erling Brox

Referanse
MI310053/EB

Direkte telefonnr.
95 25 99 55

Direkte telefaksnr.

Innkalling til styremøte 28. september 2011

Sak 25 – 2011	Godkjenning av protokoller fra møtet 01.06.11, og fra epost-møtet 24.06.11
Sak 26 – 2011	Tertialrapport og regnskap for andre tertial
Sak 27 – 2011	Framdrift for organisering av Europakontoret
Sak 28 – 2011	Status for inngåelse av nye partnerskapsavtaler
Sak 29 – 2011	Energistrategisk Forum
Sak 30 – 2011	Avslutning av IFP-prosjektet Power Cluster
Sak 31 – 2011	Arbeidet til ressursgruppen for samfunnsutvikling
Sak 32 – 2011	Program for helse- og velferdsteknologi

Orienteringssaker:

- AGM Délice 2011
- Rapport fra Offshore Europe, Aberdeen
- IRIS-rapport om behov for helsepersonell
- Årskonferansen

Varamedlemmer møter kun ved særskilt innkalling.

Leif Johan Sevland
Styrets leder

Jan Soppeland
Daglig leder

Til
Styret

Kopi til

Dato skrevet
20.09.2011

Side
1 av 1

Ansvarlig saksbehandler
Erling Brox

Referanse

Direkte telefonnr.
95 25 99 55

Sak 25 – 2011 Godkjenning av protokoller fra møtet 01.06.11, og fra epost-møtet 24.06.11

Det legges fram tre protokoller til styrets godkjenning.

- Protokoll fra åpent styremøte 1. juni
- Protokoll fra lukket styremøte 1. juni (se eget ark)
- Protokoll fra styrets epost-møte 24. juni

Forslag til vedtak:

1. Protokoll fra åpent styremøte 1. juni 2011 godkjennes
2. Protokoll fra lukket styremøte 1. juni 2011 godkjennes
3. Protokoll fra styrets epost-møte 24. juni 2011 godkjennes

Jan Soppeland
Adm. dir.

Erling Brox
Mulighetsutvikler

Vedlegg:
Protokollforslagene

Til stede

Leif Johan Sevland, Norunn Østråt Koksvik, Tone Tvedt Nybø, Håkon Rege, Brit Rugland, Elfin Lea, Siri Skaar Stornes, Ole Tom Guse, Martin Gjelsvik

Dessuten møtte

Jan Soppeland, Felix Laate, Kjølvs E. Egeland, Ola Saua Førland, Erling Brox (ref.) Olav Stav, Stavanger kommune, møtte under sak 14.

Møtedato

01.06.11,
kl. 12:00 – 13:50

Møtested

Måltidets Hus, Ipark

Forfall

Tom Tvedt, Aslaug Mikkelsen, Johanne Brendehaug

Dato skrevet

01.06.2011

Side

1 av 4

Protokoll fra styremøte 1. juni 2011

Sak 11 – 2011 Godkjenning av protokoll fra møtet 22.03.11

Vedtak:

Styret godkjenner protokoll fra styremøtet 22. mars 2011.

Sak 12 – 2011 Tertialrapport og regnskap for første tertial

Det ble kommentert at styret er fornøyd med den formen rapporteringen har fått; den fanger opp og presenterer aktiviteten i på en god måte.

Vedtak:

Tertialrapporten tas til orientering.

Sak 13 – 2011 Helse- og velferdsteknologi

Styret berømmet initiativet som er tatt i denne saken, særlig fordi de aktuelle aktørene ellers ikke ville blitt samlet. Dette er et godt eksempel på Greater Stavangers rolle som arenabygger. Med en usikker økonomisk framtid for de fleste kommunene er det viktig å være i forkant på dette området, slik det her legges opp til. Man imøteser den varslede oppfølgingen.

Vedtak:

Basert på foreliggende saksfremlegg gjennomfører Greater Stavanger en kartlegging av regionale interesser og aktiviteter innenfor helse- og velferdsteknologi. Arbeidet skal utføres i samarbeid med øvrige relevante aktører. Resultatet av kartleggingen forelegges styret, med tanke på å etablere en konkret handlingsplan på dette området innen utgangen av 2011.

Sak 14 – 2011 Energi- og varmeplaner

Miljøvernsjef Olav Stav orienterte om saken. Styret påpekte at naturgass og oljekjeler ikke må sidestilles mht. behov for utfasing, slik det framgikk av presentasjonen.

Vedtak:

Styret tar prosjektbeskrivelsen og foreløpige resultater av arbeidet til orientering, og forutsetter at arbeidet videreføres i tråd med prosjektbeskrivelsen.

Sak 15 – 2011 Rapport fra delegasjonsreise til OTC Houston

Styrelederen bemerket at saken overbetonte deltakelsen fra Stavanger kommune, og at representasjonen fra de øvrige kommuner burde kommet bedre fram.

Vedtak:

Saken tas til orientering.

Sak 16 – 2011 Høringsuttalelse til regionalplan for næringsutvikling

Vedtak:

Saken tas til orientering.

Sak 17 – 2011 Vertskapskontoret – årsrapport og økonomisk situasjon

Tjenestene fra vertskapskontoret har vært en suksess. På grunn av bortfall av inntekter må likevel netto driftsnivå reduseres noe. Næringsforeningen ble nevnt som en mulig samarbeidspartner. Dette vil bli fulgt opp, men må balanseres med hensyn til at kontoret i dag i hovedsak ivaretar myndighetsdelegasjoner og i mindre grad besøk av bedrifter.

Vedtak:

Styret tar saken til orientering.

Sak 18 – 2011 Årskonferansen 2011

Det framkom at datoen som nevnes i saken er feil, korrekt dato er 5. oktober.

Vedtak:

Saken tas til orientering.

Sak 19 – 2011 Ny modell for Europa-kontoret

Vedtak:

Styret i Greater Stavanger slutter seg til modellen for organisering av Stavanger-regionens Europakontor fra 2012, med de oppgaver og den ressursanvendelse dette innebærer for Greater Stavanger.

Sak 20 – 2011 Barents Oil and Gas Cluster – regional erfaringsutveksling

Vedtak:

Styret godkjenner avtale mellom Greater Stavanger og Rogaland fylkeskommune om prosjektledelse av prosjektet Barents Oil and Gas Cluster – regional erfaringsutveksling.

Sak 21 – 2011 Gastronomisk Institutt – behov for ny kapital

Greater Stavangers eierskap i GI skriver seg fra et aksjekjøp direkte finansiert av våre partnerkommuner. Flere av de kommunalt oppnevnte styremedlemmene gjorde det klart at det ville være uaktuelt for deres kommuner å vurdere tilførsel av ny kapital i inneværende år.

Vedtak:

Styret ser viktigheten av Gastronomisk Institutt, og understreker betydningen institusjonen har for matmiljøet i regionen.

Styret ønsker imidlertid å avvente utfallet av sakens behandling hos aksjonærer med større eierandel. Gitt positive tilsagn fra disse, samt at det framlegges en troverdig forretningsplan som sannsynliggjør forsvarlig økonomisk drift, vil styret ta saken opp til ny behandling.

Sak 22 – 2011 Lønnsfastsetting for daglig leder

Styret behandlet denne saken i lukket møte.

Sak 23 – 2011 Forslag til forskrift mot lus i Ryfylke – høring

Saken ble lagt på bordet som ekstrasak, og Ola Saua Førland ga en muntlig orientering.

Vedtak:

Styret slutter seg til direktørens forslag til høringsuttalelse.

Orienteringssaker

Følgende orienteringssaker var framlagt for styret:

- Regnskap 2010, bekreftelse på godkjenning i Brønnøysundregistrene

Stavanger - 28.09.2011

Til stede

Dessuten møtte

Møtedato

24.06.2011

Forfall

Møtested

Pr epost

Dato skrevet

28.06.2011

Side

1 av 1

Protokoll fra styremøte pr epost 24. juni 2011

Sak 24 – 2011

Økonomisk bidrag til Gastronomisk Institutt

Pga. sakens hastekarakter var direktørens saksutredning og forslag til vedtak sendt ut gjennom epost til styremedlemmene. Votering foregikk også ved epost. Martin Gjelsvik trådte inn for Siri Skaar Stornes.

Elleve stemmer ble avgitt for innstillingen, som dermed var vedtatt. Én representant, Håkon Rege, stemte mot innstillingen.

Vedtak:

Styret innvilger GI en støtte på inntil kr 100.000 i 2011, under forutsetning av at fylkeskommunen og Stiftelsen Rogaland Kunnskapspark bidrar med de beløpene som er skissert.

Stavanger - 28.09.2011

Til
Styret

Kopi til

Dato skrevet
20.09.2011

Side
1 av 1

Ansvarlig saksbehandler
Felix Laate

Referanse

Direkte telefonnr.

Sak 26 - 2011 Tertialrapport og regnskap for andre tertial

Tertialrapporten gir en oversikt over Greater Stavangers aktiviteter i perioden mai - august 2011. I tillegg gis det informasjon om organisasjonens økonomiske status.

Forslag til vedtak:

Tertialrapporten tas til orientering.

Jan Soppeland
Adm. dir.

Felix Laate
Kommunikasjonsansvarlig

Vedlegg:

Tertialrapport m/regnskap

**GREATER
STAVANGER**

TERTIALRAPPORT

mai-august 2011

Tertialrapporten gir en oversikt over hvilke oppgaver Greater Stavanger har arbeidet med i perioden mai-august 2011. I tillegg gis det informasjon om organisasjonens økonomiske status.

Selv om sommer-tertialet har vært preget av svært høy aktivitet i mange og viktige prosjekter, er utfallet av arbeidet med å organisere Greater Stavanger for en ny partnerskapsperiode kanskje det aller viktigste. Ved utgangen av perioden hadde 11 av dagens 15 partnerskapskommuner behandlet spørsmålet om videre deltakelse, og bestemte seg for å fortsette. Evalueringen av Greater Stavangers arbeid skapte en omfattende debatt både i media og det politiske rom. Organisasjonen tar det som en honnør og tillitserklæring at 89 % av kommunepolitikerne har stilt seg bak ønsket om at vårt arbeid skal fortsette.

Like etter utløpet av 3.tertial gjorde også fylkesutvalget i Rogaland vedtak om å fornye partnerskapet. Noen dager senere kom også Kvitsøy med enstemmig vedtak. Dermed gjenstår behandling i hos dagens partnerkommuner på Jæren, samt i Hå som ble invitert på grunnlag av tidligere medlemskap. Vi forventer avklaringer i god tid før årsskiftet.

Arbeidet med organisering fra 2012 har imidlertid pågått lenger og krevd mer tid enn forventet, særlig av ledelsen. Det samme er tilfelle for arbeidet med å organisere regionens Europakontor for perioden 2012-2016. Her skal aktiviteten struktureres og organiseres slik at virksomheten kan påta seg arbeidsgiveransvar og blant annet drive i henhold til anskaffelsesreglement for offentlige virksomheter. Parallelt pågår en prosess for å få tilslutning til videre deltakelse fra partnerne i samarbeidet. På samme måte som for Greater Stavanger ser resultatene svært oppløftende ut, men i og med at deltakerne skal forholde seg til nye måter å organisere samarbeidet på oppstår et betydelig behov for informasjon og avklaring. Som sekretariat for styringsgruppen i Europakontoret, faller dette arbeidet på Greater Stavanger.

Ledelsen har valgt å la stillingen etter markedsansvarlig stå ubesatt i påvente av tilstrekkelige avklaringer rundt fremtidig inntektssituasjon. Oppgavene er overført til kommunikasjons- og IT ansvarlig. Det er lyst ut stilling som mulighetsutvikler på det internasjonale området. Denne vil i stor grad erstatte kjøp av konsulenttjenester og finansieres gjennom reduserte kostnader til dette.

Ved utgangen av august teller organisasjonen ni fast ansatte (hvorav en er i barselspermisjon), samt en trainee. I tillegg er det i perioden brukt konsulenter til drifts- og interne prosjektoppgaver i et omfang som tilsvarer om lag tre hele stillinger.

Løsningen av oppdrag og prosjekter følger i all hovedsak vedtatt handlingsplan. Foreløpig regnskap er i rimelig godt samsvar med budsjett. Kostnadene holdes på et noe lavere nivå enn det rammene tilsier, blant annet som resultat av en forsiktighetslinje i forhold til videre drift og en føre-var holdning til prosjekter som kan generere forholdsmessig større kostnader i årets siste tertial.

Tertialet har brakt særlig gledelige resultater fra delegasjonsreiser til OTC i Houston og Offshore Europe i Aberdeen (arrangert i september – men resultat av arbeid utført i tertialet), og innledningen av et svært løfterikt samarbeid mot den gryende olje-nasjonen Grønland. Næringsarealprosjektet videreselges nå som produkt til andre regioner og arbeidet med varme og energiplaner har fått både stor oppslutning regionalt og betydelig støtte fra ENOVA. Arbeid med bedriftsrekruttering er i ferd med å bli intensivert og målrettet, og olje og gass-næringen står høyt på vår agenda – blant annet gjennomvellykket lansering av energistrategisk forum. Ledelsen er ikke tilfreds med at planlagt landdag og delegasjonsreise til Brasil er besluttet utsatt til 2012, men mener at et samarbeid om dette som er innledet med blant andre INTSOK vil kunne gi vårt næringsliv et bedre tilbud.

Vi ser med forventning frem mot tredje tertial og innledningen av neste fire-årige partnerperiode. Kommune- og fylkestingsvalget har endret det politiske landskapet i regionen og vil også bringe endringer i sammensettingen av vårt styre. Vi gleder oss til å ta fatt på oppgaver i et fornyet partnerskap – og vil samtidig ta vare på det beste fra perioden som nå går mot sin ende. Noe av dette er viktige og underliggende føringer: Greater Stavanger skal være i bevegelse, men ha klar retning og lyst og evne til å gripe muligheter.

Jan Soppeland

Administrerende direktør

Greater Stavanger AS

MAT

Gastronomisk Institutt

Greater Stavanger har på vegne av partnerkommunene en eierandel i denne bedriften. Gastronomisk Institutt er kommet i økonomiske vansker, og styret i Greater Stavanger besluttet å bidra med innskudd av NOK 100.000 i driftskapital slik at driften kan opprettholdes. Dette fordi man anser Gastronomisk Institutt for å være en viktig del av matklyngen i regionen som det er strategisk viktig å beholde.

Småskala matproduksjon

Vi har fått utført en mulighetsstudie vedrørende småskala matproduksjon. Studien skal særlig fokusere på utsalgsleddet og relasjonene til produsenter for å avdekke muligheter og utfordringer for lønnsomhet og vekst i denne typen matproduksjon. Arbeidet utføres av IPAX og blir sluttført tidlig i 3. tertial. Greater Stavanger og Måltidets Hus planlegger å sammenstille undersøkelsen med en studie NCE Culinology har utført omkring virkemiddelapparatets rolle i forhold til nisjeproduksjon i Landbruket. Ambisjonen er å presentere funn og konklusjoner samlet, for slik å øke informasjonsverdien for matklyngen.

Trainee-ordning for måltidsnæringen

Greater Stavanger og Samarbeidsrådet for samvirkeorganisasjonene i landbruket i Rogaland har i første halvår av 2011 utarbeidet en mulighetsanalyse for en trainee-ordning innen matnæringen. Hensikten med ordningen å møte bransjens framtidige kompetansebehov ved å tiltrekke seg unge med høyere utdanning som kan jobbe innen ulike fagfelt i både offentlig og privat sektor, små og store bedrifter innen landbruk og havbruk/fiskeri. Aktuelle virksomheter har gitt positive signaler til å gå videre med prosjektet og målet er å ha de første traineene på plass i virksomhetene i august neste år.

Landsbykonferansen

Greater Stavanger har støttet den første Landsbykonferansen i Randaberg økonomisk og med markedsføring. Landsbykonferansen 2011 skulle være en viktig formidler for fokus på helse i forbindelse med mat, ernæring, fysisk aktivitet og trivsel, og skulle slik bidra til økt interesse for betydningen av god helse, konsekvenser av god helse for den enkelte, næringsliv og det offentlige.

ENERGI

Energistrategisk Forum

I rapporten "Energi og Fornyelse 2030" fra 2010 ble det foreslått å opprette et Energistrategisk Forum. Formålet er definert slik:

- Sette saker av stor strategisk betydning for energi-klyngen i Stavangerregionen på den offentlige agenda.
- Være et attraktivt forum for lokale toppledere som gjennom deltakelse får tilgang til verdifull informasjon og refleksjon av strategisk nytte.
- Fungere som et rådgivende organ for Greater Stavangers virksomhet.

Første samling ble arrangert 29. august 2011. John Westwood fra analyseselskapet DouglasWestwood holdt innledningsforedraget til den første halvdagssamlingen med tittelen "Stavanger – moving beyond a 'mid life crisis'?" Til sammen 30 personer deltok. Disse representerte et mangfold i alder, kjønn og næringer. Vi er svært godt fornøyd med fremmøte og den engasjerte diskusjonen som avsluttet møtet. Områdene det ble fokusert på var: kompetanse, relasjoner, infrastruktur og attraktivitet. På sett og vis ligger det en god bekreftelse i at Greater Stavanger allerede har prosjekter og aktiviteter som adresserer slike utfordringer, men samtidig fikk vi svært tydelig råd om å prioritere det viktigste høyere og gå dypere og tyngre inn i utvalgte utfordringer. Med utgangspunkt i de tilbakemeldinger vi fikk, vil vi nå definere konkrete prosjekter innenfor disse områdene som det skal arbeides videre med. Neste samling er planlagt til 31. januar 2012, og det vil bli lagt vekt på å få med representanter fra akademien og det offentlige.

Olje og gass

Strategiske bedriftsetableringer i Stavanger-regionen

Bedriftsrekruttering er en viktig og krevende aktivitet. Greater Stavanger arbeider med å identifisere bedrifter/institusjoner som bidrar til å styrke regionen med nye arbeidsplasser og/eller komplementær kompetanse. Vår målsetting er å bli best både på innhenting og oppfølging av strategiske virksomheter.

Det er kontinuerlig bevegelse den lokale energiklyngen vår. I første tertial har vi hatt kontakt med to internasjonale selskaper for å etablere en relasjon mellom disse og vår region:

Marubeni

Dette er et stort japansk selskap med en energidivisjon, de hadde planer om å overta andeler fra en norsk lisenshaver og hadde søkt om godkjenning som lisenshaver. Greater Stavanger har møtt Marubeni og innledet dialog om hva som trengtes for å få dem til å etablere seg der. Status er at Marubeni nå har trukket seg fra avtalen dels fordi at konsernledelsen i Japan endret strategi etter jordskjelvkatastrofen, og vil i denne omgang ikke etablere aktivitet i Norge eller på norsk sokkel. Dessverre valgte de ikke å etablere seg i Norge i denne omgang og en medvirkende årsak til dette var jordskjelvkatastrofen i Japan og hvordan dette påvirket Marubeni-konsernet.

Lukoil

Dette er et russisk oljeselskap som har søkt om godkjenning som operatør på norsk sokkel. Greater Stavanger har kontaktet selskapet og følger det nå opp. Dette er en unik situasjon all den tid de gjør dette før de har lisens eller for den del søkt om disse. Det gjør at denne prosessen har tatt langt lenger tid enn forventet. Vår tilnærming er å følge opp for å promotere Stavanger-regionen som stedet for etablering. Lukoil fikk i august sin godkjenning av OED og innsatsen er intensivert.

Olje og gass – kontaktaktiviteter

I perioden er det holdt en rekke unilaterale kontaktmøter med industriaktørene. Meldingen fra aktørene i denne perioden er oftest relatert til behovet for arbeidskraft og utfordringene på infrastrukturen (tilgang på boliger og fremkommelighet på veiene).

Greater Stavanger har også deltatt aktivt i å tilrettelegge i forberedelsesarbeidet til Offshore Technology Days som går av stabelen i oktober 2011. Arrangementet er flyttet fra Bergen til Stavanger i 2011 og vår målsetting har vært at den for fremtiden skal kunne bli arrangert i hvert annet år i Stavanger. OTD er den største messen/konferansen som har fokus på norsk sokkel.

Fornybar energi

Administrerende direktør ledet utarbeidelsen av fylkets nye fornybarrapport. Presentasjonen av denne fant sted på den nye vindparken på Høggjæren god deltakelse fra hele fylket og god pressedekning. Her ble de framtidige mulighetene og utfordringene relatert til øket produksjon av fornybar energi lagt fram.

Greater Stavanger var sammen med ONS representert på All Energy i Aberdeen i mai 2011, for å følge opp lokale og nasjonale bedrifter i dette segmentet.

I storbyprosjektet som ledes fra Greater Stavanger med Bergen og Kristiansand som partnere arbeides det nå med å legge til rette for to arrangementer høsten 2011. Først en studietur til Clean Energy Week i Boston, 3.-8. november, prosjektet planlegges og gjennomføres i tett samarbeid med Innovasjon Norge i de respektive fylkene og i Boston. Målgruppen er fornybarbedrifter, FOU aktørene og næringsutviklerne.

Denne følges opp av et besøk til European Offshore Wind Conference som arrangeres i Amsterdam 29-30. november. Her er målgruppen en kombinasjon av næringsutviklere og politikere fra de tre regionene. Dette er en unik mulighet til å lære mer om vindenergimulighetene og forretningspotensialet i Europa.

EU prosjektet Power Cluster hvor Greater Stavanger er partner er nå avsluttet etter en vellykket sluttkonferanse i Bremerhaven. Power Cluster har gjort oss i stand til å forstå og å kartlegge synergier mellom olje & gass og offshore vind industri. En nyttig erfaring som ga oss et klarere bilde av valg av olje & gass industrien.

I Greater Stavanger vil effekten av prosjektet bli evaluert og brukt som grunnlag for å vurdere hvordan vi skal stille oss til deltakelse i nye EU prosjekt. En diskusjon om hvordan vi kan få på plass det gode prosjektet er blant annet initiert med nøkkelaktører i aksene Kristiansand-Bergen med Haugaland Vekst som ev viktig samarbeidspartner for vår del.

Vårt engasjement innen dette området har resultert i en rekke kontakter og forespørsler om bidrag i møter og på konferanser, sist på Energikonferansen i Ryfylke.

Til tross for at fornybar energi i overskuelig framtid vil være en langt mindre verdidriver for regionen enn aktivitetene knyttet til olje og gass, anser Greater Stavanger området som viktig. Det skaper allerede verdier og kunnskap og kan bli en viktig del av fremtidsbildet til regionen vår. I tillegg er fornybarsektoren også i ferd med å bli en viktig rekrutteringskanal til olje- og gass sektoren.

Storbyprosjektet Energi og Miljø - Iverksetting

Storbyprosjektet Energi og Miljø er et samarbeidsprosjekt mellom Bergen, Stavanger og Kristiansand som hadde sin avslutning av første fase i begynnelsen av 2011. Prosjektet ble gjennomført innenfor rammen av det nasjonale programmet Storbyprosjektet Innovasjon 2010, fase 2.

Prosjektet utredet og konkretiserte mulighetene for energi- og klimapolitisk samarbeid mellom Kristiansand, Stavanger og Bergen. Det ble konkludert med at det næringsstrategiske samarbeidet skal innrettes mot å styrke byenes vertskapsrolle og rolle som utviklingspartner. Det ble videre konkludert med at dette arbeidet skal fokusere på følgende tre energi- og klimapolitiske hovedspor:

- Grønnere industri som kan skape lønnsom grønn energi.
- Raskere utvikling av grønn energiforsyning.
- Grønnere olje og gass for å styrke broen til en bærekraftig energiportefølje.

De tre byene har fått delfinansiering fra Innovasjon Norge til et prosjekt for å iverksette samarbeidet langs de linjer som ble trukket opp i første fase. Prosjektet har fokus på innovative bedrifter innen fornybar (clean technology) og har som målsetting å øke deres oppmerksomhet om globale markedsmuligheter innenfor dette området. Det er også en målsetting å bidra til nettverksbygging mellom denne type bedrifter på sørvestlandet.

I tråd med dette er det pekt ut to internasjonale konferanser hvor de tre byene jobber sammen om å utarbeide et felles opplegg for deltakelse. Dette er Cleantech konferansen i Boston i månedsskiftet oktober/ november og European Offshore Wind (EOW) konferansen i Amsterdam i månedsskiftet november/ desember.

For Cleantech konferansen i Boston utarbeider prosjektet et opplegg rettet mot bedrifter innenfor cleantech området, FoU og næringsutviklere på sørvestlandet. I tett samarbeid med Innovasjon Norge sin representant i Boston og Innovasjon Norge i de tre involverte fylkene legges det opp til et program over fem dager.

For EOW konferansen i Amsterdam utarbeider prosjektet et opplegg som i større grad rettes inn mot FoU miljøene, politikere og næringsutviklere og i mindre grad mot bedriftene. En av grunnene til dette er at det er forholdsvis store modne bedrifter som operer i dette markedet fra sørvestlandet. Dette innebærer at prosjektet vil ha begrensede muligheter for å tilføre disse aktørene en merverdi. Det legges derfor opp til en studietur for nevnte målgruppe for at disse skal lære om potensialet i dette markedet og få mulighet til å treffe bedrifter fra vår region som opererer i dette markedet. I samarbeid med Innovasjon Norge og Arena NOW legges det opp til et program over to dager for denne målgruppen.

Space and Energy

Greater Stavanger har ledet initiativet med å utforske mulighetene for teknologi- og kunnskapsoverføring mellom norske energibedrifter og romfartsindustrien, i første rekke representert ved NASA og ESA

Det ble i slutten av august arrangert en Space and Energy konferanse i Stavanger med Statoil som vertskap. Konferansen hadde over 100 deltakere fra en rekke land og med toppsjefen i ESA som en av foredragsholderne. Tilbakemeldingene er svært gode og det jobbes nå å fastsette arbeidsmøter hvor en kan gå videre med å få på plass konkrete prosjekter i grensesnittet mellom romfartsindustri og energivirksomheten.

Greater Stavanger er en av initiativtakerne til Space and Energy organisasjonen i Norge og med partnere som Statoil, Oceaneering, Norsk Romsenter, Iris, UIS og Ipark med flere. Greater Stavangers arbeid med prosjektet kan nå tones ned ettersom de øvrige deltakerne tar stadig større ansvar og oppgaver.

Innovasjon Norge har via Oceaneering som industripartner tildelt midler for å utvikle et bedriftsnettverk under Space and Energy paraplyen.

KOMPETANSE

Kartlegging av behovet for helse- og omsorgspersonell

6. juni arrangerte Greater Stavanger sammen med en rekke regionale partnere en større konferanse om behovet for helse- og omsorgspersonell. 130 deltakere fikk framlagt en rapport som viste at Stavangerregionen kan risikere å mangle 3000 sykepleiere og helsefagarbeidere i 2020. Det blir i rapporten fra IRIS pekt på at utdanningskapasiteten for sykepleiere burde vært større mens problemstillingen for helsefagarbeidere er det store frafallet under utdanningen.

Konferansen og finansieringen av rapporten er kommet i stand gjennom et samarbeid med Fylkesmannen, Stavanger Universitetssjukehus, Sykepleierforbundet, Fagforbundet, UiS og Rogaland fylkeskommune.

På konferansen var det videre innlegg om hvordan kommuner i regionen i framtiden vil møte behovet for tjenester og kvalifisert personell, hvordan samhandlingsreformen vil påvirke situasjonen samt innlegg om hvordan utdanningskapasiteten kan styrkes både i videregående skole og på universitetsnivå.

Konferansen og resultatene fra utredningen vil være viktige innspill til kommunenes rekrutteringsstrategi på dette området.

Regionalt arbeidsmarked – kompetansebehov og samarbeid

Manglende tilgang på teknologi- og realfagskompetanse kan representere en begrensning for utviklingen av det regionale næringslivet. Greater Stavanger har derfor samarbeidet med bl.a. NHO, Rogaland fylkeskommune, UiS og Sandnes kommune om mulighetene for å øke tilgangen på realfagskompetanse gjennom konkrete samarbeidstiltak mellom næringsliv og undervisning.

En videre oppfølging av disse problemstillingene blir i 2. tertial gjort ved at IRIS til årskonferansen 5. oktober vil utarbeide en rapport om hvordan bedrifter i regionen ser for seg å dekke behovet for ingeniører i årene framover.

Årskonferanse 2011

Det er sendt ut invitasjon til årskonferansen som vil bli holdt 5. oktober.

Tema for årets konferanse er: “Stavangerregionen – hva blir utfordringer fram mot 2025?” og viktige temaer er;

- Regionalt utsyn – utfordringer og regionalt vertskap.
- Verdiskapningsevnen i norske storbyer.
- Hvor skal ingeniørene komme fra?
- Universitetet i Stavanger – hvordan kan vi være en god kompetansepartner.
- Er næringslivet klart for et økt samarbeid med utdanningsinstitusjonene.
- Helse- og velferdsteknologi et satsingsområde for Stavangerregionen.

Årskonferansen følger opplegget fra tidligere år - vi frembringer ny kunnskap og rapporter og tar opp temaer som det er viktig at regionen arbeider videre med.

NYSKAPING

Mulighetsstudie bioteknologi

Greater Stavanger tok i 2010 initiativ til en utredning om regionens mulighet for å utvikle en industriklynge basert på bioteknologi. Administrasjonen i Ipark og Greater Stavanger vil i løpet av september ha utarbeidet en rapport der en kommer med anbefalinger i forhold til hvordan en kan arbeide videre fram mot et eventuelt felles FoU-senter, som kan tilby tjenester mot industrien.

Helse- og velferdsteknologi – et nytt satsingsområde for Stavangerregionen

Greater Stavanger arrangerte et større dialogmøte 31. mars der de regionale mulighetene for å utvikle og ta i bruk helse- og velferdsteknologi ble diskutert. Det var stor interesse for å delta og med god spredning på næringsliv, offentlig virksomhet og undervisning og forskning.

Konferansen viste at Stavangerregionen har gode forutsetninger innen helse- og velferdsteknologi. Ett viktig prosjekt er bl.a. "Felles Utviklingsprosjekt innen Velferdsteknologi" der deltakerne er Stavanger kommune, Randaberg kommune, SUS, UiS, Lyse/Altibox og IRIS.

Dette er i 2. tertial fulgt opp ved at Stavanger kommune har søkt og fått innvilget et forprosjekt fra Regionalt forskningsfond Vestlandet. I dette prosjektet vil en få klarlagt nærmere både det potensialet denne teknologien har innen helse og omsorgssektoren og hvilke muligheter det kan åpne for leverandører i framtiden. IRIS sammen med UiS vil være prosjektutførende.

Helse- og velferdsteknologi blir videre et viktig tema på Greater Stavanger sin årskonferanse 5. oktober. Her vil konsernsjef Eimund Nygaard, Lyse og adm.direktør Bård Lilleeng, Stavanger Universitetssjukehus redegjøre for hvordan deres organisasjoner vil drive utviklingsarbeid innen helse- og velferdsteknologi.

Den initierende og koordinerende rollen som Greater Stavanger har tatt innen dette området er blitt godt mottatt og har ført til at det er satt i gang flere regionale prosesser og utviklingstiltak.

Greater Stavanger vil på dette grunnlag høsten 2011 utarbeide forslag til en handlingsplan, som kan være med å gi Stavangerregionen en ledende posisjon innen utvikling og anvendelse av helse- og velferdsteknologi.

Verifiseringsfond

Prosjektet ledes av Ipark, som undersøker muligheter for å etablere et fond som kan gå inn i lovende teknologiprojekter, som trenger kapital og know-how til å gjennomføre fullskalatesting (verifisering) for å komme i markedsposisjon. Greater Stavanger deltar økonomisk og i referansegruppe. Resultater av arbeidet forventes i 2. tertial 2011.

Konjunkturbarometeret for Rogaland

Greater Stavanger leder styringsgruppen for Konjunkturbarometeret for Rogaland som blir utgitt tre ganger i året. Barometeret som tar temperaturen på næringslivet i regionen, er et samarbeidsprosjekt mellom oss, NAV, Innovasjon Norge, Rogaland Fylkeskommune, NHO Rogaland, LO Rogaland og SpareBank 1 SR-Bank.

Som et tillegg til papirutgaven av barometeret, vurderes det nå å lage en nettløsning.

INFRASTRUKTUR

Turismeprosjektet

Turismeprosjektet har i år fokusert på markedene UK (London), Nederland, Tyskland (Frankfurt), USA (Boston, New York og Seattle) og Sverige (Stockholm). Budsjettet er på ca. 15 mill.kr.

Finansieringen er sikret ut 2012, ved at Avinor, Stavanger Kommune, Rogaland Fylkeskommune, Kongeparken, Greater Stavanger og Region Stavanger har forpliktet seg til å bidra i 2011 og 2012.

Pr. juli 2011 er Region Stavanger en av vinnerne innenfor ferie- og fritidsmarkedet i Norge. Økningen av overnattinger innenfor dette segmentet sammenlignet med 2010 er på 18,4% i Stavanger Regionen, tilsvarende er 13% i Bergen, 11% i Fjord Norge og 6,4% i Norge totalt.

Ruteutviklingsforum

Ruteutviklingsforum organiseres som et prosjekt i regi av Greater Stavanger og er et 3 års ruteutviklingsprosjekt for Stavanger Lufthavn hvor hovedmålet er å fange opp trender i reise mønsteret innen forretningsreiser i regionen.

Hovedoppgaven er å foreta årlige trendundersøkelser blant firmaer i Stavanger regionen. For undersøkelsen i 2011 svarte 280 firmaer. Disse representerer over 37.000 ansatte i Stavanger regionen og har årlige reisebudsjetter på ca NOK 3 milliarder. Hovedtrender i 2011 er at det forventes fortsatt økt reiseaktiviteter for næringslivet i regionen. Næringslivet etterspør bl.a. ny direkte rute med Air France til Paris.

Næringstransport

Ressurspanel for Næringstransport og oppfølging av perspektivanalysen om Stavanger-regionen som transport- og logistikk-knutepunkt er våre hovedfokus områder.

Ressurspanelet har to møter i året og samler et tverrsnitt av aktørene på næringsiden så vel som offentlig sektor. Panelets fokus er kun næringstransport.

Hovedaktiviteten har i perioden vært Næringstransportundersøkelsen. Dette er et initiativ som Statens Vegvesen og Greater Stavanger og IRIS sammen med flere næringsaktører vil bidra til å kartlegge godsstrømmene inn og ut av regionen bedre. Arbeidet er nå igangsatt og tilstrekkelig finansiert blant annet via bidrag fra Vegvesenet, Næringslivet, Rogaland Fylkeskommune sine RUP og et bidrag fra Greater Stavanger. Dette er en unik kartlegging som Vegvesenet vil bruke i sitt arbeid med forberede Nasjonal Transportplan for fra 2013 og framover. I flg. Statens Vegvesen har dette aldri vært gjort før som et offentlig privat samarbeid på tvers av aktørene, og det vil ventelig kunne være med å gjøre en forskjell på hvordan Rogaland og Stavanger-regionen framstår i neste NTP. Mangel på informasjon om Næringstrafikk er også et at punktene som bemerkes vedrørende Konsekvensvalgutredningen for transportplanen på

Sør-Jæren.

Deler av resultatene presenteres i første omgang 13. september på en sjøtransportkonferanse i Risavika og hovedrapporten er klar til Logistikk dagen i november, med blant annet representanter fra regjeringen tilstede.

OFFENTLIG SEKTOR

Smartkommune-prosjektet

Gjennom Smartkommune-prosjektet har kommunene i Stavanger-regionen kommet et langt skritt nærmere sin målsetting om å utvikle en samordnet og effektiv offentlig sektor innenfor plansak-, byggesak- og geodatafeltet. Det er satt i verk en rekke prosesser og tiltak for å samordne, effektivisere og digitalisere kommunenes rutiner og arbeidsprosesser på dette området. Det er også etablert en felles webportal og felles digital kartportal for deltakerkommunene. For å sikre langsiktige resultater av den arbeidsinnsatsen som er gjort, arbeider Greater Stavanger og deltakerkommunene med etablering av rutiner for oppdatering, vedlikehold og utvikling av de felles produkter og prosesser som er utviklet. Det er også viktig å videreføre det engasjementet som eksisterer i fagmiljøene, gjennom å etablere ytterlige utviklingsprogram og prosjekt innenfor denne sektoren.

Styringsgruppen har representasjon fra alle de involverte kommunene og fra Greater Stavanger, og man har prioritert arbeidsoppgavene framover. Arbeidet er godt i gang i arbeidsgruppene for byggesak, plansak og geodata (kart), og man har også etablert en arbeidsgruppe for utbyggingsavtaler. Det er også arbeidet med situasjonskart, og det er etablert et samarbeid med Næringsforeningen, for å bedre informasjonen til de profesjonelle brukerne om mulighetene. Prosjektet engasjerer mange fagpersoner fra kommunene, og det er god framdrift i gruppene.

Et av de viktigste arbeidsområdene siste tertial har vært forberedelsene til etablering av portal for plan- og byggesakdialog, se omtalen av eByggprosjektet.

eByggprosjektet

Dette prosjektet henger sammen med Smartkommuneprosjektet. Tre regioner i Sør-Norge, med til sammen 31 kommuner, har søkt sammen for å utgjøre et faglig og innkjøpsmessig sterkt miljø for utvikling og anskaffelse av brukervennlige systemer for dialog mellom kommunene og næringsliv, regionale planmyndigheter og innbyggere i plan- og byggesaksbehandlingen. Som den største regionen har Greater Stavanger prosjektlederansvaret, de øvrige regionene er Nord-Østerdalen og Nordmøre. KS og Fagforbundet er også deltakere i prosjektet.

DIFI har bevilget 3,3 mill. kr til et treårig prosjekt som ble avsluttet i andre tertial. Midlene har vært brukt til å utrede kravspesifikasjon til en portal for plan- og byggesakdialog. En anbudskonkurranse ble gjennomført i første tertial, og leverandør er valgt. De resterende midlene i prosjektet, anslagsvis 1,5 mill. kr, vil bli brukt for å subsidiere kommunenes kjøp av portalen. De deltakende kommunene i Smartkommuneprosjektet har takket ja til tilbudet, og systemet vil nå bli fortløpende installert og tatt i bruk.

Investeringsfond for kulturnæringene

Et av de foreslåtte tiltakene i strategi- og handlingsplan for kulturnæringene er etablering av et kulturnæringsfond. Fondet skal styrke kapitaltilgangen til kulturnæringene og til flere nyetableringer innen kulturnæringene. Fondet skal

ikke være en ny tilskuddsordning, men møte behovet for låne-/investeringskapital som kulturentreprenører ikke får fra de ordinære finansieringsinstitusjonene.

Etter en innledende avklaring mellom Ipark, Innovasjon Norge, Stavanger kommune og Greater Stavanger, ble det besluttet at Greater Stavanger engasjerer en ekstern konsulent til å utarbeide en rapport om de organisatoriske og finansielle sider ved et slikt fond, til støtte for videre veivalg. Konsulentfirmaet Iparx vant oppdraget, og er nå i gang med utredningen. Konsulenten rapporterer til en prosjektgruppe ledet av Greater Stavanger. Når utredningen med anbefalinger foreligger, vil arbeidet bli forelagt aktuelle offentlige og private aktører.

Arealguiden : Haugesund- og Bergensregionen på vei inn

Arealguiden for næringsarealer ble lansert 1. april 2011 og er nå tatt i bruk av tilbydere og etterspørere av næringsarealer i regionen. Etter lanseringen har Business Region Bergen, Haugaland Vekst og Karmøy kommune tatt kontakt med sikte på å få til et samarbeid om et tilsvarende opplegg for sine regioner.

I løpet av andre tertial er det avholdt møter med de ovenfor nevnte aktørene og avklart at de ønsker å kjøpe seg inn i Greater Stavanger sin løsning. Alle partene ønsker seg et sømløst kart hvor man kan bevege seg fritt mellom de ulike regionene. Det gjenstår å formalisere det man har blitt enige om i en skriftlig avtale mellom partene.

Den geografiske utvidelsen medfører at man nå er i ferd med å utvikle en ny versjon av arealguiden. Versjon 2. Den nye versjonen utvikles innomhus av Greater Stavanger og planlegges lansert i begynnelsen av oktober.

Kartleggingen av regionens næringsarealer rulleres

I 2009 la Greater Stavanger fram en kartlegging som viste beholdningen av ubebygde næringsarealer innenfor områder som er utpekt som regionalt strategiske næringsarealer. I framstillingen av areal- og planberedskapen ble det vist regulert areal, areal avsatt i kommuneplan og areal i fylkesdelplanen. Prosjektgruppen, som består av representanter fra kommunene Klepp, Sola, Rennesøy, Sandnes og Stavanger, samt Ryfylke IKS og Greater Stavanger, startet i andre tertial opp arbeidet med å rullere denne kartleggingen. Arbeidet forventes avsluttet ved kommende årsskifte.

Pakking av reiselivsprodukter

Greater Stavanger har i de to siste årene samarbeidet med Avinor, Kongeparken, Region Stavanger BA, Reisemål Ryfylke og Ryfylke IKS om å utvikle produktpakker på tvers av regionene som kan bestilles på internett. Innovasjon Norge i Rogaland har også gitt økonomisk tilskudd til prosjektet. Både sommeren 2010 og 2011 har prosjektet resultert i markedsføring og salg av pakketilbud mot turistmarkedet. Prosjektet har imidlertid også avdekket en rekke barrierer i arbeidet med å utvikle slike pakker.

Prosjektet skal evalueres i løpet av september 2011, og da vil det bli tatt stilling til hvorvidt prosjektet skal fortsette.

Regional energi- og varmeplan

Stortinget har vedtatt at Norge skal oppfylle sine internasjonale forpliktelser for å redusere utslipp som bidrar til global oppvarming. Gjennom Regionalplan for energi og klima i Rogaland, som ble vedtatt 16.02.2010, følges dette opp gjennom konkrete målsettinger for økt produksjon av fornybar energi, reduksjon av energiforbruk og reduksjon av klimagasser.

Mange av de grep som er avgjørende for å kunne oppnå målene for redusert klimagassutslipp, krever løsninger som går på tvers av kommunegrensene. Det er derfor behov for et utredningsarbeid hvor potensialet for effektivisering i eksisterende bygningsmasse, samt energiløsninger i nye bygg og anlegg, blir vurdert i sammenheng med geografisk lokalisering og tilgjengelige energiløsninger. Det trengs en overordnet plan som gir føringer for hvorvidt det innenfor gitte geografiske soner bør satses på kollektive systemløsninger basert på tilgjengelig fjernvarme/ energi, lokale nærvarmeløsninger eller lokale løsninger.

Arbeidet med å utarbeide en regional energi- og varmeplan for Stavanger, Randaberg, Rennesøy, Sola, Sandnes og Bybåndet Sør er nå startet opp. Det er en prosjektgruppe bestående av representanter fra kommunene som planen skal omfatte, samt Bybåndet sør, Lyse, IVAR og Greater Stavanger som driver fram dette arbeidet.

Arbeidet med å kartlegge dagens energiforbruk og å utarbeide prognoser for framtidig energibruk innenfor ulike geografiske soner i regionen er kommet godt i gang. I andre tertial ble det utarbeidet søknad om økonomisk tilskudd fra Enova til dette arbeidet, som ble innvilget. I tillegg ble det gjennomført anbudskonkurranse for valg av konsulent som skal bistå i arbeidet med å utarbeide planen.

INTERNASJONALISERING

WECP Verdens energibyer

Det ble gjennomført både arbeidsmøte og styremøte for WECP i Houston under OTC 2011. Ordføreren i Stavanger deltok i siste møte. Under en nettverks-lunch ble ordføreren overrakt en utmerkelse for sin lange innsats for organisasjonen av WECP President Mayor Lisa Scaffidi (Perth).

Innlemmelsen av Rio i WECP med Stavanger som fadder går etter planen, og Rio stilte med representanter i Houston. Greater Stavanger vil, blant annet ved hjelp av Rio-kontoret, jobbe for at Rio som ordinært medlem skal være på plass innen årsmøtet i desember. Årsmøtet er lagt til Doha i Qatar 4-6. desember , samtidig med World Petroleum Congress.

Det er bevilget \$20.000 fra WECP-styret til Greater Stavanger, for det videre arbeid med gjennomføring av universitetssamarbeidet; WECAP. Dette arbeidet ledes av Greater Stavanger sammen med Universitet i Stavanger. Til nå er 13 universitet og forskningsinstitusjoner med i samarbeidet. Fem forskningsprosjekter og ett PhD program er under utvikling, men mangler gjennomgående finansiering. Målet er å presentere ett eller flere i Doha under AGM i desember.

Prosjektet har nå fått en ny styringsgruppe.

Matnettverket Délice

Greater Stavangers arbeid knyttet til Délice-nettverket har i andre tertial hatt fokus på arbeidet med årskonferansen Annual General Meeting (AGM) som avholdes 5.-7. oktober i Stavanger. Stavanger får besøk av byene: Barcelona, Birmingham, Gøteborg, Helsinki, Lausanne, Leipzig, Lyon, Montreal, Riga og Osaka. Programmet for årskonferansen fokuserer på de særegenheter Stavanger-regionen har å by på både innen sjømat og landbruk.

Det vil bli gjennomført et styringsgruppemøte før årskonferansen, 14. september. Og det er planlagt et styringsgruppemøte 26. oktober.

Innovative Foresight Planning (IFP)

Dette er et 3-årig prosjekt som avsluttes 1.oktober 2011. Prosjektet er et samarbeid mellom 15 partner i 5 land og 6 regioner rundt Nordsjøen og har sin forankring i Konjunkturbarometeret for Rogaland.

Det er laget en rapport for prosjektet som lanseres på sluttkonferansen for prosjektet torsdag 22.september. I tillegg er det laget en rapport om foresight planning i regi av NIBR (Norsk Institutt for by- og regionalforskning).

Til konferansen inviteres næringslivet, forskning og offentlig sektor. Agenda for konferansen inneholder presentasjoner av funn og resultater i prosjektet. Det vil være presentasjoner av konkrete resultater innen klyngene det er arbeidet med. I tillegg er presentasjon av Dr. Christian Ketels; Clusters and regional development. Dr. Christian Ketels er medlem av Harvard Business School Faculty at Professor Michael E. Porters Institute for Strategy and Competitiveness.

En Nederlandsk representant for IFP prosjektet vil delta på transnasjonal konferanse om innovasjon i Katowice i september. Det vil være workshop og paneldebatt som representanten deltar i. Lead partner, Greater Stavanger, er invitert til å presentere erfaringer og resultater på Lead Beneficiary konferanse som finner sted i København 27-28.september 2011.

Prosjektet går etter den 1.oktober inne en fase hvor rapporter innen aktiviteter og regnskap må ferdigstilles innen 3 måneder. Prosjektet vil også gjøre en evaluering med regionale partnere for å ta med erfaringer og resultater videre. Greater Stavanger vil også gjøre en egen vurdering av deltakelse i EU prosjekter, som partner og Lead Partner.

Vertskapskontoret

I løpet av andre tertial har Vertskapskontoret planlagt og gjennomført åtte delegasjonsprogram og bidratt med foredrag i to program i samarbeid med eksterne arrangører. Ett planlagt besøk for en industridelegasjon fra Murmansk i begynnelsen av juni ble avlyst kort tid før arrangementet skulle finne sted. Oversikten nedenfor viser fordelingen av aktivitetene i de to første tertialene.

Periode	Antall gjennomførte besøksprogram	Antall besøkende	Fra Norge	Fra EU-land	Fra øvrig verden
1. tert. 2011	9	108	18	50	40
2. tert. 2011	10	63	12	16	35

Etter behandling av årsrapport og regnskap for 2010 i styringsgruppen for prosjektet i april 2011 er det i andre tertial arbeidet med finansiering av prosjektet for 2011 og 2012. Det reviderte budsjettet for 2011 er nå på 800.000, som er 25 % lavere enn opprinnelig budsjettet. Innovasjon Norge, Sparebank 1 SR-Bank og Rogaland fylkeskommune har, sammen med Greater Stavanger, alle bekreftet eller betalt inn bidrag for 2011. Driften av Vertskapskontoret forventes å gå i balanse i 2011.

Greater Stavanger har i andre tertial hatt samtaler med Region Stavanger om overføring av partnerskapet i prosjektet "Technical Visits" i Japan. Prosjektet er i regi av Scandinavian Tourist Board; en organisasjon som blant annet er eid av Innovasjon Norge. STB driver profilering av de skandinaviske landene i Japan og Sør-Asia. Greater Stavanger og Region Stavanger vil i 2011 dele på markedsføringsaktivitetene i Japan, der Region Stavanger nå er avtalepart. Greater Stavanger vil bistå Region Stavanger med næringskunnskap når japanske delegasjoner kommer på besøk til regionen. Region Stavanger vil på vegne av begge organisasjoner delta på et markedsføringsopplegg av regionen i Japan i oktober 2011.

Landdager / temadager

I løpet av andre tertial ble det planlagt en Brasil Dag i slutten av mai. Programmet fikk imidlertid liten oppslutning og flere foredragsholdere meldte forfall. Det antas at årsaken var at arrangementet falt sammen med åpningen av Statoils Peregrino-felt i Brasil og Nor-Shipping i Oslo, der INTSOK sammen med en stor Brasil-delegasjon hadde en Brasil dag.

Som alternativ ble det avholdt et miniseminar for spesielt inviterte selskap som møtte en delegasjon fra Brasil /Macaé som kom til Stavanger (se Brasil rapport). Brasil dagen planlegges nå gjennomført i tredje tertial.

Vertskapskontoret har i løpet av andre tertial hatt flere møter med teknologiselskapet IMEGO i Gøteborg. IMEGO er nært knyttet opp til Chalmers tekniske universitet og verdensledende innen sensorteknologi. IMEGO ser muligheter for samarbeid med relevante teknologibedrifter i Stavanger-regionen, og søker samarbeid med Greater Stavanger om å arrangere en teknologi Works Shop i Stavanger i løpet av tredje tertial. Greater Stavanger har knyttet IMEGO opp mot Space & Energy miljøet i I-Park, og også inn mot avanserte teknologibedrifter i regionen. IMEGOs initiativ må sees i lys av en regional strategi fra Gøteborgs-regionens side om et tettere næringsrettet samarbeid med Stavanger-regionen. De har indikert at et samarbeid kan omfatte samarbeid innen teknologi, universitetssamarbeid, sykehusforskning og naturlig nok et regionalt næringsssamarbeid innen rammene av både næringsforeningene og de regionale næringsorganisasjonene (i.e. Business Region Gøteborg – Greater Stavanger).

Nordområdene

St. Petersburg

Det har ikke vært noen aktivitet under avtalen mellom Stavanger og St. Petersburg by i andre tertial. Planer om et Stavanger-arrangementet i St. Petersburg høsten 2011 ble bestemt å være avhengig av utviklingen i russisk petroleumsindustri. Det er nå lite trolig at det blir gjennomført noe slikt program i 2011.

Kontakten med St. Petersburg State Mining Institute er opprettholdt, og en representant fra Greater Stavanger er medlem av en programkomite for et Industriseminar om petroleumsvirksomhet i nordområde som instituttet arrangerer i september.

Murmansk

Murmansk Oil & Gas Cluster-prosjektet (MOGC) ble avsluttet i første tertial. I andre tertial er det arbeidet med å utforme et nytt prosjektforslag for videreføring av MOGC-prosjektet, der også Arkhangelsk er planlagt involvert. Prosjekteier er Rogaland fylkeskommune, sammen med Finnmark og Troms fylkeskommuner. Rogaland fylkeskommune har bedt Greater Stavanger om å påta seg prosjektlederrollen på deres vegne. Greater Stavanger utarbeidet i andre tertial anbudsgrunnlag for ekstern konsulentbidrag for internasjonal anbudskonkurranse. Anbudsfristen var medio juli. Leverandør er valgt, men på grunn av lang saksbehandlingstid i Utenriksdepartementet er prosjektets omfang enda ikke avklart.

Grønland

Landstyreledelsen på Grønland besøkte Stavanger i januar og ble fulgt opp med deltagelse fra Greater Stavanger på den første internasjonale petroleumskonferansen på Grønland i slutten av april. I løpet av andre tertial har det vært kontakter med statsoljeselskapet Nunaoil med sikte på bidrag om erfaringsoverføring. Vertskapskontoret hadde også ansvaret for å lage et program for en delegasjon fra hovedstaden Nuuk som kom til Stavanger i august. Programmet ble meget godt mottatt og besøket fikk betydelig omtale i grønlandske media. Kontakten med Grønland blir fulgt opp under Offshore Europe i Aberdeen i september.

Grønland er et ennå et av de stort sett utforskede områdene når det gjelder petroleumsressurser. Kysten både øst og vest av grønland blir sett på som blant de mest lovende som finnes av nye leteområder for olje og gass. En rekke lisenser er tildelt på vestsiden og en konsesjonsrunde for lisenser på øst siden er underveis.

Energi og ressursforvaltning er et av de områdene hvor det de Grønlandske myndighetene styrer selv. Norge er på mange vis modellen for den forvaltningsmodellen de nå etablerer, både vedrørende lover/regler og industristandarder. I løpet av den siste tiden har det derfor vært flere Grønlandske delegasjoner på besøk i Stavanger.

Prøveboringer er igangsatt og vi ser at både olje- og serviceselskaper lokalisert i vår region er involvert i det som skjer på Grønland.

Vår rolle fram til nå og videre vil være å fungere som kontaktpunkt for de Grønlandske representantene og kople dem med både industri og kompetanseaktører.

Nord-Norge

For å holde dialogen med Kirkenes er det avtalt at Stavanger skal ha en rolle i Kirkenesdagen i januar 2012.

I-park har i andre tertial fulgt opp kontaktene som ble opprettet med Kunnskapsparken i Harstad etter Harstad delegasjonsbesøket mars. En mulig markering av Stavanger under PETRO 2011 i Harstad i august ble utsatt på grunn av valgforberedelsene. Greater Stavanger deltok på PETRO 2011 og interessen for samarbeid er styrket etter at det petroleumsrettede aktivitetsnivået i Nord Norge er i ferd med å ta seg opp.

Europakontoret

Stavanger-regionens Europakontor har gjennomført to arbeidsgruppemøter og ett styringsgruppemøte i første halvår. Styringsgruppemøtet fant sted i Eindhoven i Nederland og arbeidsgruppen var invitert med. Hensikten med å legge møtet til Eindhoven var å bli kjent med Brainport og regionens arbeid knyttet til innovasjon. Styringsgruppen vedtok ny organisasjonsmodell for SrE fra neste periode, juli 2012.

Stavanger-regionens Europakontor la til rette for et besøk fra EU-kommisjonens DG Energy i februar 2011, hvor 18 personer deltok og partnerne i SrE la til rette for en solid introduksjon til Stavanger-regionen som europeisk energi-region. Styringsgruppen vedtok å legge til rette for inntil to grupper av denne kategorien årlig og sekretariatet planlegger nå for en ny gruppe i juni 2011.

SrE i Brussel har hatt høy aktivitet i første tertial og besøkene i Brussel fordeler seg fint mellom offentlig sektor, næringsliv og FoU. Sekretariatet får stadig tilbakemelding på at besøkene i Brussel er svært nyttige og faglig godt tilrettelagt for de som kommer. I januar gikk konsulent Bodil Agasøster over i stilling som leder for Sørlandets regionskontor og Matilda Broström tiltrådte som ny konsulent.

Greater Stavanger har på oppdrag fra styringsgruppen utredet modeller for ny organisering av Europakontoret. Dette skjer i forbindelse med at kontrakten med One Market utløper sommeren 2012, og at Pål Jacob Jacobsen har tilkjennegett at han ønsker å pensjonere seg. Styringsgruppen tiltrådte en anbefaling om å opprette et aksjeselskap der Greater Stavanger ivaretar formell daglig ledelse på vegne av partnerskapet, og at nye ansatte i Brussel ansettes inn i dette selskapet.

Partnerskapsavtalene for perioden 2012-2016 er nå til behandling hos de respektive partnerne. Parallelt med dette arbeides det med gjennomføringen av ny organisasjonsmodell med sikete på gjennomføring fra juli 2012.

Nordsjøområdet

Greater Stavanger deltok i årskonferansen for Nordsjøprogrammet og Nordsjøkommisjonen i Brugge i juni. Det ble arrangert et seminar som omhandlet "7th call for applications". Det ble presentert info om nåværende- og fremtidige klynger. Nordsjøregionens strategidokument fra mot 2020 ble presentert og diskutert.

Offshore Europe i Aberdeen

Forberedelser til Offshore Europe ble gjort i mai og juni, deretter intensivert i august. Det ble besluttet at vi skulle arrangere et miniseminar rundt temaet oljeindustriens utsikter og det ble arbeidet med å hente inn foredragsholder samt sette sammen et interessant panel for debatt. Seminaret skulle gå over i en mottakelse og mye arbeid med detaljene rundt arrangementet ble nedlagt i august. Planlegging av messesamarbeidet med ONS ble intensivert. Det ble besluttet å arrangere en middag for våre samarbeidspartnere i Aberdeen og gjesteliste ble utarbeidet. Forberedelsene ble gjort i samarbeid med ONS og vår samarbeidspartner NBCC i Aberdeen og London som stilte sitt nettverk til disposisjon for utsendelse av invitasjoner samt skaffet hovedforedragsholderen Thina Saltvedt.

Delegasjonsreise til OTC i Houston

Vi gjennomførte den tradisjonsrike delegasjonsreisen til Houston med godt resultat. Delegasjonen var ledet av Stavangers ordfører og bestod av 165 delegater. Tilbakemeldingene fra delegater viste at disse var gjennomgående svært fornøyd:

- God informasjon før, under og etter delegasjonsreisen.
- Programmets faglige og sosiale innhold er bra.
- Målsetting for delegatene var faglig oppdatering, jobbrelatert nettverksbygging, presentasjon av selskapet og vurdering av etableringsmuligheter.
- Delegatene fikk nye kontakter, i snitt 10 nasjonale og 6 internasjonale kontakter som de vil følge opp etter hjemkomst.

Programmet inneholdt tradisjonsbærere som: velkomstmiddagen for hele delegasjonen, besøket i sjømannkirken og hos generalkonsulen.

Årets frokostseminar ble avholdt med rundt 220 deltakere. Ordføreren ønsket velkommen for så å overlate ordet til Jan Soppeland som ledet møtet. Generalkonsul Jostein Mykletun innledet seminaret med å snakke om sin rolle i Houston. Deretter ble hovedinnlegget holdt av Statoils Bill Maloney som snakket om "Where are we heading – Challenges and Opportunities for Statoil Americas". Simmons holdt deretter sine årlige "Global Update", før Archers CEO Thorleif Egeli snakket om selskapets utvikling fra Seawell-tiden til i dag.

Ordføreren inviterte samarbeidspartnere og venner av Stavanger by til en middag på onsdag kveld. Verdt å nevne er at to tidligere ordførere i Houston stilte.

Årets bedriftsbesøk gikk til Archer som grundig presenterte sitt anlegg utenfor Houston og sin satsing innen onshore service.

Houston-kontoret

Stavanger-regionens representasjonskontor hadde styremøte i Houston 5. mai 2011 hvor det ble vedtatt å videreføre samarbeidet mellom de fire partnerne som står bak kontoret (UiS/IRIS, ONS, SUS og Greater Stavanger) for kommende år; mai 2011-mai 2012. Saba Abashawl, Houston, ble reengasjert.

Kina

Greater Stavanger hadde som ambisjon å følge opp fjorårets vellykkede delegasjonsreise til Kina med en mer spisset reise til Ningbo i år. Programmet var innrettet for å gi praktisk informasjon og erfaringsoverføring om det å etablere virksomhet i Kina, og var også sammensatt med henblikk på å etablere et bredere partnerskap som kan utnytte stavanger-regionens gode relasjoner til Ningbo. Både Ipark og Business Region Bergen deltok i samarbeid om reisen, men grunnet lav oppslutning er det nå besluttet å utsette reisen. Både Ipark, UiS, Næringsforeningen i Stavanger-regionen og Rogaland fylkeskommune / Vestlandsrådet er interessert i et samarbeid i aksen Stavanger-Ningbo, men opplevde å ha behov for mer tid til å forankre dette bedre på hjemmebane. De relativt få representantene for private bedrifter som var påmeldt reisen fikk tilbud fra Greater Stavanger om å bli koplet direkte til relevante miljøer og våre kontaktpersoner i Kina - og forsikring om at de vil stå på invitasjonslisten ved neste anledning.

Brasil

Brasil dagen i slutten av mai ble erstattet av et miniseminar med hovedvekt på næringsmuligheter i Macaé-regionen. Vertskapskontoret ivaretok da en brasiliansk delegasjon ledet av ordføreren i Macaé som møtte både relevant næringsliv og som hadde møter med politisk ledelse. Som resultat foreligger det en intensjonserklæring om nærings samarbeid mellom Macaé og Greater Stavanger.

I løpet av andre tertial er det avholdt koordineringsmøter med INTSOK og en dialog om programopplegget med Greater Stavanger sin representant i Rio de Janeiro. Brasil dagen er nå flyttet til høsten 2011 og delegasjonsreisen vil bli gjennomført i løpet av 2012. Målgruppen er små og mellomstore bedrifter som nå er underleverandører til store norske/utenlandske bedrifter i Nordsjøen.

Rio-kontoret

Rio-representasjonen har ikke vært aktivt brukt i denne perioden, men vil få en sentral rolle i planleggingen og gjennomføringen av delegasjonsreise til Brasil i 2012.

SAMFUNNSPÅVIRKNING

Petroleumsmeldingen

Regjeringen la fram den lenge utsatte stortingsmelding 28 (2010-2011) ”En næring for framtida – om petroleumsvirksomheten” 24. juni. Meldingen inneholder positive beskrivelser av samtlige punkter som vi tok opp i våre innspill til departementet. I det hele varsler meldingen en offensiv olje- og gass politikk fra regjerings side. Ola Borten Mo har også fulgt opp den offensive holdning i den offentlige debatt siden framleggelsen. Høyre har lagt fram en alternativ petroleums melding. Innholdet i de to meldingene avviker kun i liten grad. Greater Stavanger fortsetter å arbeide med saker av stor betydning for regionen og med å samordne aktiviteter med næringslivsorganisasjoner kysten rundt. Vi har innkalt disse til møte i forbindelse med OLFs årskonferanse i Oslo 20. oktober.

Ressursgruppen for samfunnspåvirkning

Gruppen har planlagt fire møter i 2011, hvorav ett er avholdt i andre tertial. Fokus har vært på oppfølging av våre innspill til Petroleumsmeldingen.

I januar sendte vi innspill til konsekvensutredningen for havvind til Miljøverndepartementet. Videre i 2011 arbeides det videre med følgende saker:

- Regional deltakelse i offentlige styrer, råd og utvalg.
- Regionalt hovedkvarter for HV.
- Videreføring av aktiviteter i Vagleleiren.
- Rullering av nasjonal transportplan.
- Kompetansesenter for helikoptertjenester.

MARKEDSFØRING & KOMMUNIKASJON

Stand på OTC 2011 i Houston

Under OTC 2011 hadde vi en felles-stand med ONS som var plassert i Innovasjon Norges felles paviljong. I 2009 investerte vi i helt ny stand, og dette året har vi derfor kun hatt behov for å oppdatere bilder på den ene veggen samt oppdatere "touch-skjermen" med regional informasjon. Standen fungerte godt, og vekket oppmerksomhet med sitt klassiske bilde av Preikestolen. Fokus på standen var hovedsakelig ONS2012, samt at vi får besøk av en del bedrifter og personer som er nysgjerrige på Stavanger regionen som et sted å etablere seg i, eller inngå forretnings samarbeid med. Budskapet var som før; at vi er Norges energiregion, åpen - energisk og nyskapende, har korte avstander og fantastisk natur. Kostnader for stand-leie og stand-utvikling holdt seg godt innenfor satte budsjett.

Pressearbeid

I andre tertial har Stavanger-regionen Næringsutvikling arbeidet med eksternt informasjonsarbeid for å fortelle om våre aktiviteter og prosjekter. Det er utarbeidet en egen pressemappe for andre tertial. Mappen inneholder ca 20 klipp fra aviser og magasiner. I tillegg har Greater Stavanger figurert på nettaviser og i sosiale medier.

Publisering i flere kanaler

Ny løsning for nettsider er under implementering. Den nye løsningen muliggjør rask og kostnadseffektiv utvikling av nettsider. Den gir også mulighet for publisering i flere kanaler. Data kan eksempelvis publiseres på nett, men samtidig gjøres tilgjengelig i sosiale medier eller til og med smarttelefon-applikasjoner.

Løsningen er åpen og enkel å dele med for eksempel partnerkommunene eller andre slik som det nå gjøres med Arealguiden.

Greater Stavanger Econ Dev. AS

	Regnskap Jan-april	Regnskap Mai-aug	Hittil i år	Budsjett hittil	Budsjett avvik	Budsjett totalt	Regnskap 31.8.2010
Inntekter fra kommunene	5 070 658		10 287 449	7 234 831	3 052 618	10 852 314	6 779 032
Driftsinntekter	6 346 326	7 498 730	13 845 056	16 428 391	-2 583 335	24 642 587	17 870 520
Lønnskostnad	-3 478 719	-2 642 249	-6 120 968	-6 954 472	833 504	-10 431 708	-6 338 576
Husleie m.m.	-250 089	-227 806	-477 895	-466 667	-11 228	-700 000	-589 289
Konsulentonorar	-2 986 322	-2 289 829	-5 276 151	-7 770 667	2 494 516	-11 656 000	-5 776 370
Annen driftskostnad	-1 349 880	-3 623 954	-4 973 834	-7 236 586	2 262 752	-10 854 879	-9 316 578
Driftskostnader	-8 065 010	-8 783 838	-16 848 848	-22 428 391	5 579 543	-33 642 587	-22 020 813
<i>Driftsresultat</i>	<i>-1 718 684</i>	<i>-1 285 108</i>	<i>-3 003 792</i>	<i>-6 000 000</i>	<i>2 996 208</i>	<i>-9 000 000</i>	<i>-4 150 293</i>
Finansinntekt	0		0	0	0	0	11 657
Finanskostnad	-11 412	-1 086	-12 498	0	-12 498	0	-41 011
Resultat av finansielle poster	-11 412	-1 086	-12 498	0	-12 498	0	7 530
<i>Ordinært resultat før skattekostnad</i>	<i>-1 730 096</i>	<i>-1 286 194</i>	<i>-3 016 290</i>	<i>-6 000 000</i>	<i>2 983 710</i>	<i>-9 000 000</i>	<i>-4 142 763</i>

Til
Styret

Kopi til

Dato skrevet
20.09.2011

Side
1 av 1

Ansvarlig saksbehandler
Jan Soppeland

Referanse

Direkte telefonnr.

Sak 27 – 2011 Framdrift for organisering av Europakontoret

I rollen som sekretariat for Europakontorets styringsgruppe, har Greater Stavanger sendt ut invitasjon til dagens medlemmer om fornyet partnerskap for perioden 01.07.2012 – 30.06.2016. Det bes også om tilslutning til å øke den årlige betalingsatsen fra NOK 4,50 per innbygger i medlemskommunene til NOK 5,-. Øvrige deltakere i partnerskapet bes også øke sine økonomiske bidrag tilsvarende.

Som representant for kommunene som har partnerskap med Greater Stavanger, er Greater Stavanger også mottaker av invitasjonen.

Videre ber styringsgruppen om fullmakt til å gjennomføre organisatoriske endringer som er nødvendige for å bemanne Europakontoret med fast ansatt personell. Intensjonen var i utgangspunktet å lyse ut oppdraget som One Market har hatt gjennom en rekke perioder på åpent tilbud. Etter en samlet vurdering i vår gikk styringsgruppen imidlertid inn for en modell som innebærer å ansette personell i Brussel. Viktige årsaker til denne beslutningen var det faktum at Pål Jacob Jacobsen ikke var aktuell for en ny periode, og at man anså at man kan sikre kvaliteten på tjenestene bedre gjennom en ansettelse.

Styringsgruppen ba Greater Stavanger utrede en endelig organiseringsmodell som i størst mulig grad kan videreføre intensjoner bak Europakontoret og den arbeidsform som har fungert for partnere og konsulent gjennom mange år. Utgangspunktet var å bruke Vestlandskontoret sin organisering som modell. Her er partnerne medlemmer i en registrert forening, som igjen eier et aksjeselskap 100%. Ansatte i Brusselkontoret er ansatt i aksjeselskapet. Her skjer også innkjøp av tjenester og lignende.

Styringsgruppen satte av NOK 500.000 til ekstraordinære kostnader knyttet til restrukturering og rekrutteringsarbeid. Ettersom både spørsmål om habilitet og offentlig innkjøpspraksis knyttet til slike foretak er komplekse, har Greater Stavanger fått utarbeidet en juridisk betenkning knyttet til dette og til valg av foretaksmodell. Advokatfirma Kluge konkluderer med at både forening eller aksjeselskap alene, eller en kombinasjon av disse vil kunne fungere, gitt at foretaket har hensiktsmessige vedtekter.

Greater Stavanger vil i løpet av kort tid fremme en sak til styringsgruppen om endelig organisasjonsform. Denne innebærer at Europakontorets kjøp av en 60% stillingsressurs fra Greater Stavanger (hjemmemedarbeider) blir fast, og avløser dagens forsøksordning. Administrerende direktør i Greater Stavanger vil etter føring fra styringsgruppen også formelt være daglig leder for Europakontoret. Kontoret i Brussel vil bemannes av en leder og trolig også en juniormedarbeider.

Etter samtaler med Pål Jacob Jacobsen, er tidsplanen for nyrekruttering og tiltredelse tenkt justert noe. Det anses ikke avgjørende at ny medarbeider er på plass i Brussel før over sommeren 2012. Stillingen som leder av Europakontoret vil bli lyst ut på vanlig måte, men Pål Jacob Jacobsen vil parallelt med dette kartlegge kandidater i miljøet i Brussel. Ny medarbeider skal etter planen tiltre 01.08.2012 og bruke sin første måned til besøk hos partnerne i Rogaland, med base i Greater Stavanger.

Forslag til vedtak:

Greater Stavanger tegner fornyet partnerskap i Stavangerregionens Europakontor for perioden 01.07.2012 – 30.06.2016 på de vilkår som ligger til grunn i mottatt invitasjon.

Jan Soppeland
Adm. dir.

Vedlegg:

- Partnerskapsavtale 2012-2016
- Gjeldende vedtekter

Til
Styret

Kopi til

Dato skrevet
14.09.2011

Side
1 av 1

Ansvarlig saksbehandler
Erling Brox

Referanse

Direkte telefonnr.
95 25 99 55

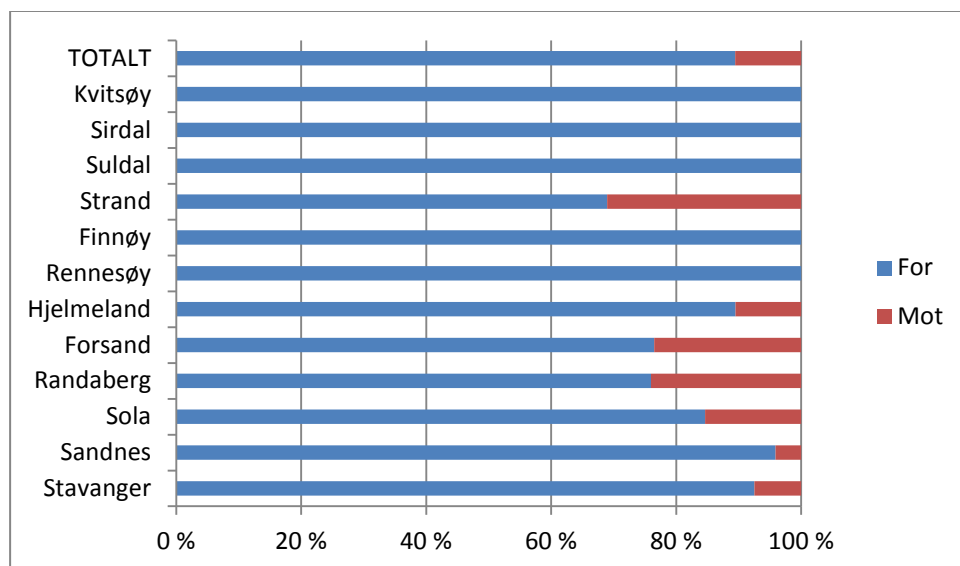
Sak 28 – 2011 Status for inngåelse av nye partnerskapsavtaler

1. Behandlingen i kommunene

Med bakgrunn i Greater Stavangers årsmøtevedtak 8. april d.å. der nye partnerskapsavtaler og vedtekter ble fastsatt, sendte direktøren samme dag kommunene invitasjon til fornyet partnerskap for perioden 2012-15.

Spørsmålet har så langt blitt behandlet i tolv av de femten partnerskapskommunene. Alle de tolv kommunene har valgt å fortsette som partnere.

Figuren under viser oppslutningen totalt og i de enkelte kommunene. Fordelingen framkommer ved å legge stemmetallene ved kommunenes sluttbehandling til grunn. Målt på denne måten er det avgitt 288 stemmer for og 34 stemmer mot forlenget partnerskap. En kan derfor si at 89 prosent av kommunenes folkevalgte står bak en videreføring av det regionale partnerskapet for næringsutvikling som Greater Stavanger representerer.

Den eksterne evalueringen som ble foretatt av IRIS sier bl.a. dette:

“Evalueringen viser klart at det er spenninger mellom sentrum og periferi. Flere av kommunene i Ryfylke og på Jæren føler i mindre grad enn sentrumskommunene at Greater Stavanger – “det er oss”.”

Sentrum/periferi-dimensjonen er en utfordring direktøren tar med seg inn i den nye partnerskapsperioden. Samtidig er det interessant å observere at de fem kommunene som enstemmig har vedtatt å bli med videre, er Kvitsøy, Sirdal, Suldal, Finnøy og Rennesøy. I de to sentrale storbyene Sandnes og Stavanger er det derimot avgitt stemmer mot forlengelse av partnerskapet.

Samtlige kommuner som har behandlet saken, har akseptert og undertegnet partnerskapsavtalene slik de foreligger. To kommuner har fattet vedtak med tilleggspunkter som styret bør være kjent med.

Sola:

- 1. Evalueringsrapporten tas til orientering.*
- 2. Sola kommune slutter seg til partnerskapsavtalen med Greater Stavanger for 2012-2015.*
- 3. Sola kommune anmoder styret om ikke å ekspandere virksomheten ytterligere.*

Sandnes:

- 1. Sandnes bystyre godkjenner inngåelse av partnerskapsavtale mellom Greater Stavanger AS og Sandnes kommune for perioden 1.1.2012-31.12.2015, jfr. avtaleforslaget i denne saken vedlegg 1.*
- 2. Sandnes bystyre godkjenner at det ihht avtalens §6 betales kr 30,- pr innbygger for næringsutviklingstjenestene som omfattes av partnerskapsavtalen.*
- 3. Dersom spesielle forhold skulle oppstå i avtaleperioden, kan avtalen sies opp eller forhandles.*

Kommunene Gjesdal, Time og Klepp vil behandle spørsmålet om fornyet partnerskap på felles møte 26. september, før egen behandling i de respektive kommunestyrene.

2. Behandlingen i fylkeskommunen

Fylkesutvalget behandlet sak om partnerskap i Greater Stavanger i møte 6. september. Det ble fattet slikt vedtak:

- 1. Rogaland fylkeskommune anser de regionale næringssselskapene som en god plattform for kommunal næringsutvikling.*
- 2. Rogaland fylkeskommune ønsker å fornye partnerskapsavtalen med Greater Stavanger AS. Det forutsettes at avtalen skal bidra til en helhetlig gjennomføring av Regionalplan for næringsutvikling og Greater Stavangers egen næringsplan / handlingsplan for næringsutvikling. Et økonomisk bidrag fra fylkeskommune videreføres.*
- 3. Det tas opp drøftinger om inngåelse av partnerskapsavtale med Haugaland Vekst IKS og Dalanerådet. Det fremmes egen sak om dette.*

Vedtaket innebærer at det må gjennomføres administrative drøftinger mellom fylkeskommunen og Greater Stavanger med formål å justere den eksisterende partnerskapsavtalen til å fange opp forutsetningen i vedtakets pkt. 2. Etter fire års drift vil det også være naturlig å tilpasse enkelte andre punkter i avtalen, på samme måte som for avtalen med kommunene.

Til orientering har Greater Stavanger mottatt 1,25 mill. kr årlig fra fylkeskommunen som et avtalefestet beløp.

Forslag til vedtak:

Saken tas til orientering.

Jan Soppeland
Adm. dir.

Erling Brox
Mulighetsutvikler

Til
Styret

Kopi til

Dato skrevet
16.09.2011

Side
1 av 1

Ansvarlig saksbehandler
Geir Haug

Referanse

Direkte telefonnr.

Sak 29 – 2011 Energistrategisk Forum

I rapporten "Energi og Fornyelse 2030" fra 2010 ble det foreslått å opprette et Energistrategisk Forum. Formålet er definert slik:

- Sette saker av stor strategisk betydning for energiklyngen i Stavanger-regionen på den offentlige agenda.
- Være et attraktivt forum for lokale toppledere som gjennom deltakelse får tilgang til verdifull informasjon og refleksjon av strategisk nytte.
- Fungere som et rådgivende organ for Greater Stavangers virksomhet.

Første samling ble arrangert 29. august 2011. John Westwood fra analyseselskapet DouglasWestwood holdt innledningsforedraget til den første halvdagssamlingen med tittelen "*Stavanger – moving beyond a 'mid life crisis'?*"

Med bakgrunn i de siste tiders funn på norsk sokkel stilte han spørsmålet: "*Krise – hvilken krise?*"

Konklusjonen er likevel klar, økonomiske mirakler varer ikke evig. De siste tiders funn endrer ikke bildet fundamentalt. Produksjonen vil avta, men på et senere tidspunkt enn tidligere estimert. Tiden for å investere i fremtiden er nå. Her er en oppsummering av punkter fra møtet:

- Hver fase som en olje- og gassregion går gjennom byr på forskjellige forretningsmuligheter. Nå kommer skroting av installasjoner (decommissioning).
- Det nasjonale oljeselskap har stor betydning for den videre utvikling.
- Det nasjonale oljeselskap må vokse internasjonalt.
- Lokale leverandører må også utvikle seg internasjonalt og diversifisere sin virksomhet
- Norge må fortsette å være et attraktivt land for den internasjonale olje og gass industri
  - Spesielt må skattesystemet tilpasses utviklingen på sokkelen
- Det er stort behov for kompetanse på alle nivå i industrien
  - Det vil bli behov for en effektiv immigrasjonspolitik
- Følgende næringer vil vokse:
  - Decommissioning (Skroting av installasjoner)
  - Vindkraft vil utvikle seg raskt både til lands og til vanns
  - Riggmarkedet vil vokse
- Det vil bli et enda større behov for å fortsette satsingen på FoU
  - Behov for å anvende militær teknologi på olje- og gassindustrien
- "Keep getting national policies right".

Vår vurdering er at Greater Stavanger stort sett har definert prosjekter innen alle ovennevnte områder.

Rådene fra Energistrategisk Forum var klare:

- Spør industrien om hva deres behov er. Hva skal til for at de skal utvikle seg videre og bli værende i regionen?
- Arbeid mer fokusert. Gå dypere i færre prosjekter.
- Bygg sterke relasjoner både nasjonalt og internasjonalt som basis for den videre satsing.

Utfordringen for Greater Stavanger vil nå være å følge rådet om å arbeide mer fokusert og redusere antall prosjekter.

Når det gjelder videre aktiviteter i Energistrategisk Forum, arbeides det nå med å fokusere saker som Greater Stavanger skal arbeide videre med frem mot neste møte som er planlagt til 31. januar 2012.

Til sammen 30 personer deltok. Disse representerte et mangfold i alder, kjønn og næringer. Vi er svært godt fornøyd med fremmøte og den engasjerte diskusjonen som avsluttet møtet. Til neste samling vil vi sørge for å få med representanter fra akademia og det offentlige.

Forslag til vedtak:

Saken tas til orientering.

Jan Soppeland
Adm. dir.

Geir Haug
Konsulent

Til
Styret

Kopi til

Dato skrevet
19.09.2011

Side
1 av 1

Ansvarlig saksbehandler
Birger Haraldseid

Referanse

Direkte telefonnr.

Sak 30 – 2011 Avslutning av IFP-prosjektet Power Cluster

Erfaringsoppsummering

Greater Stavanger ble som eneste norske deltaker invitert med som partner i EUs interreg-prosjekt Power Cluster på slutten av 2007.

Til tross for at det som da ble framstilt som et nær forestående og svært lovende marked ikke har innfridd, har deltakelse i prosjektet vært en nyttig og interessant erfaring for Greater Stavanger og våre samarbeidspartnere. Ved oppstarten hadde Stavanger-regionen og Rogaland en svært begrenset kunnskap om og forståelse for havvind og muligheter og markeder for ny fornybar energi. I dag har vi en koordinerende rolle i flere sammenhenger på denne sektoren og representerer en kilde til kunnskap og informasjon.

Den kunnskapen vi har fått tilført via Power Cluster-arbeidet, har vært svært nyttig i arbeidet sørvestlandet har vært involvert i for å gjøre for industriaktørene i regionen oppmerksomme på havvindmulighetene. Blant effektene har vært at Rogaland og Hordaland, med støtte fra Innovasjon Norge, har etablert Arena-prosjektet Arena Now (www.arenanow.no). Hovedfokus i prosjektet er de industrielle mulighetene i et europeisk havvindmarked. Greater Stavanger var med på etableringen og er en del av den regionale rådgivende gruppen i Arena Now. Power Cluster har spesielt gjort oss i stand til å forstå og å kartlegge synergier mellom petroleums-sektoren og offshore vindindustri.

Power Cluster har gitt Dalane videregående skole adgang til deltakelse i et nettverk som jobber med utdanning og opplæring. De har brukt disse kontaktene som en del av grunnlaget for å søke EUs Leonardo-program som nå er godkjent med Dalane som lead partner. Ikke minst har de fått godkjenning for å starte Norges første klasse for vindkraft-teknikere denne høsten. Studietilbudet hadde 50 prosent flere søkere enn tilgjengelige plasser.

Vi har nylig avsluttet en studie som resulterer i notat om fornybarsatsingen i Rogaland, som beskriver hvordan fylket kan oppfylle sine mål for produksjon av ny fornybar energi innen 2020, slik dette kommer til uttrykk i fylkeskommunens energi- og klimaplan.

Norge har i løpet av Power Clusters treårige varighet ikke kommet særlig mye lenger med å utvikle egne havvind-ressurser. Vår eneste offshore vindkraftinstallasjon er fremdeles Statoils Hywind, og det vil trolig forbli slik de neste årene. En del av vår oppgave i forbindelse med prosjektet har blitt å jobbe for at det legges til rette for at det etableres infrastruktur for testing og utprøving av havvind-teknologi. Vi jobber tett med utviklere som beveger seg sakte mot testing av offshore vindkraft utstyr.

Vi har også et nært samarbeid med Metcenter som er testsenteret for Hywind, der de nå har

fått en intensjonsavtale for testing av Sway-turbinen (<http://www.swayturbine.no>). Greater Stavanger har med sitt utgangspunkt i blant annet Power Cluster også vært en medspiller i Ipark sin vindkraftutredning og diskusjonen om hvordan et framtidig engasjement skal organiseres.

Power Cluster har bidratt til å gi oss et legitimt grunnlag for å arbeide i nettverk med fornybar energiutviklere/oppfinnere lokalt.

Greater Stavanger har også vært partner i et annet EU Interreg prosjekt - IFP (Innovative Foresight Planning). En av grunnene til at energi og offshore vindkraft ble et tema også der, er at Greater Stavanger som den eneste partner i begge prosjektene klarte å koordinere og kombinere aktiviteter til felles beste for begge prosjektene. Her kan All Energy 2010 – UK's store årlige utstilling og konferanse mht. fornybar energi – nevnes sammen med EUs bærekraftkonferanse Open Days i Brussel i oktober. Greater Stavanger sin deltakelse i begge prosjektene medførte her til at vi klart å krysskople de to til slik at det mellom dem ble en rekke samarbeidsaktiviteter.

Oppsummeringsvis har vi fått mye nyttig erfaring gjennom Power Cluster-prosjektet og er klar til å ta en mer aktiv rolle i arbeidet for å manifestere at sørvestlandet/Rogaland med sine naturgitte forutsetninger vil kunne utvikles til et tungt senter også innen fornybarsatsingen.

Videreføringen av Power Cluster-prosjektet vil skje gjennom å bygge videre på enkelte av de relasjonene vi har skaffet oss i prosjektfasen og å forsterke andre som eksempelvis Skottland og Aberdeen.

Videreføring i form av et nytt EU-prosjekt vil kreve planlegging og kanskje ikke minst at vi får en forankring i andre prosjekter som regionen er involvert i. En koordinert vurdering av tilknytning til slike prosjekter har vært diskutert mellom byene Bergen, Haugesund, Stavanger og Kristiansand.

Avgjørende momenter vil dels være å få med partnere vi allerede har en relasjon til, og dels å finne mulige nye partnere som innen det valgte område står fram som den beste. Eksempler: Bergen-Newcastle, Haugesund-Emden, Stavanger-Aberdeen og Esbjerg. Kristiansand har foreløpig ikke gitt sterke føringer på hvem de vil ha med.

Sluttdokumentene for Power Cluster-prosjektet ligger her: www.power-cluster.net

Forslag til vedtak:

Saken tas til orientering.

Jan Soppeland
Adm. dir.

Birger Haraldseid
Mulighetsutvikler

Til
Styret

Kopi til

Dato skrevet
16.09.2011

Side
1 av 1

Ansvarlig saksbehandler
Geir Haug

Referanse

Direkte telefonnr.

Sak 31 – 2011 Arbeidet til ressursgruppen for samfunns- utvikling

Det er lagt opp til fire møter i gruppen i 2011. Tredje møte ble arrangert 15. september. De viktigste sakene vi har arbeidet med i år er:

- Innspill til Petroleumsmeldingen
- Lokale representanter i offentlige styrever, råd og utvalg
- Videre bruk av Vagleleiren
- Kompetansesenter for helikoptertjenester

Vi arbeidet både sammen med Rogaland fylke og næringsutviklingsorganisasjoner kysten rundt for innspill til Petroleumsmeldingen. Det er usikkert hvordan Rogaland fylke vil arbeide videre med denne. Greater Stavanger fortsetter samarbeidet med de øvrige tolv næringsutviklingsorganisasjonene for å fremme spesifikke saker som er av stor betydning for utviklingen av industrien både regionalt og nasjonalt. Som region kan vi bare tjene på å ta initiativ og spille opp til samarbeide med andre regioner. Neste møte arrangeres i forkant av OLFs årskonferanse, og møte deretter vil skje i forbindelse med ONS 2012.

Offentlige utredninger og undersøkelser utført av NHO Rogaland av fylkesvis fordelinger av representanter til statlige styrever, råd og utvalg, viser en meget klar skjevfordeling. Personer fra det sentrale Østland og fra Finnmark er overrepresentert, mens Rogaland er blant de fylker som er underrepresentert. Greater Stavangers tilnærming har vært å lage en oversikt over hvor fylket har sine representanter og hvor fylket ikke har, men burde få inn, sine representanter. Hensikten er å tilby disse støtte i deres utførelse av vervet. I tillegg har vi også sett på hvem som kunne være representant til noen av disse posisjonene. Dette er et sensitivt område da en representant kan være bundet av lover og mandat i sitt arbeide og av den grunn i liten grad kan ta hensyn til hva som tjener fylket. I noen tilfeller vil personen kun representere seg selv og sin kompetanse, i andre tilfeller vil personen representere bedriften selv.

Etter kommune- og fylkestingsvalget blir det vurdert å endre sammensetningen av gruppen.

Forslag til vedtak:

Saken tas til orientering.

Jan Soppeland
Adm. dir.

Geir Haug
Konsulent

Til
Styret

Kopi til

Dato skrevet
16.09.2011

Side
1 av 1

Ansvarlig saksbehandler
Kjølv E. Egeland

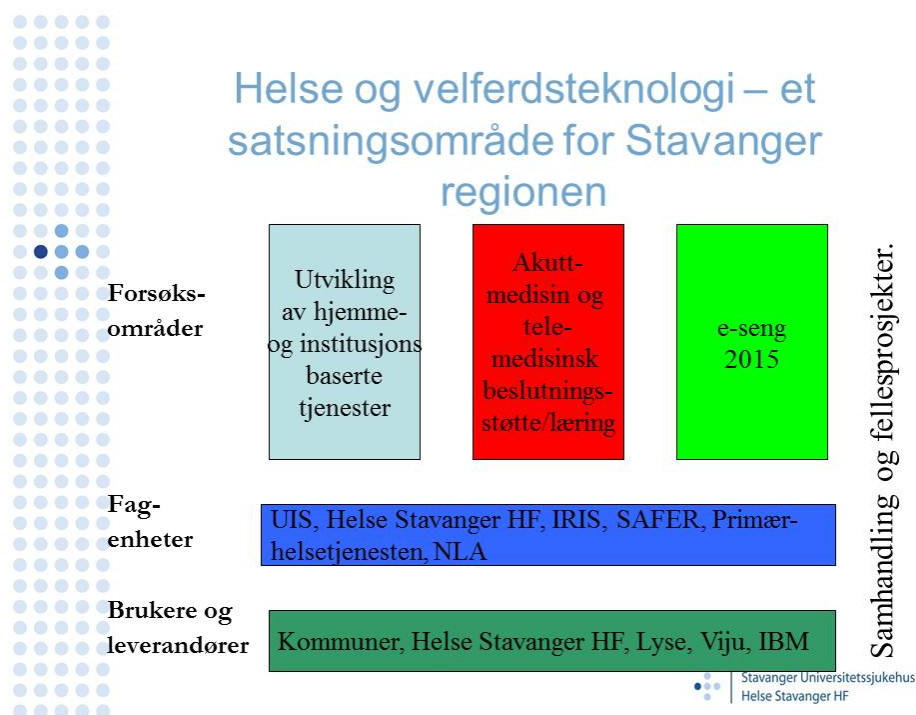
Referanse

Direkte telefonnr.

Sak 32 – 2011 Program for helse- og velferdsteknologi

Det vises til styremøte 1. juni d.å. og behandlingen av styresak 13 – 2011 Helse- og velferdsteknologi – et satsingsområde for Stavanger-regionen.

På styremøtet framkom det en positiv støtte til å utvikle et regionalt program der Greater Stavanger tar en koordinerende rolle med hensyn til de ulike aktiviteter og involverte parter. Det har på dette grunnlag vært arbeidet videre med å konkretisere et program. En skisse av dette framgår av nedenstående bilde.

Utvikling av hjemmebaserte tjenester

Det viktigste her blir det prosjektet som Lyse, Stavanger kommune, Randaberg kommune m.fl. nå utvikler, og der en får 20 forsøksboliger.

Utvikling av institusjonsbaserte tjenester

Det undersøkes nå mulighetene for å få til et samarbeid mellom SUS og noen utvalgte sykehjem.

Akuttmedisin og telemedisinsk beslutningsstøtte

SUS og Norsk Luftambulansse klargjør mulighetene for et prosjekt der en fra skadestedet kan overføre vitale data direkte til sykehuset slik at ved ankomst til sykehuset så er en i akuttmottaket allerede oppdatert på sykdomstilstanden for pasienten.

E-seng 2015

SUS undersøker mulighetene for et prøveprosjekt der en bruker ipad til sykejournal ved sykesengen. Legen kan identifisere seg og få fram sykejournalen og pasienten kan ellers bruke ipad for internet osv.

Fagenheter

Det er i gang aktiviteter for å klargjøre hva som blir viktige fagmiljøer som regionen må støtte opp under, herunder aktuelle utdanningstilbud.

Brukere og leverandører

En viktig del av utviklingen av programmet vil være å identifisere regionale brukere og mulige leverandører som vil være med i et forpliktende program. Det skal her særlig nevnes at SUS nå gir prioritet til å utvikle aktiviteter innen helse- og velferdsteknologi. SUS vil trolig samle sine aktiviteter innen dette området i et eget prosjekt som vil rapportere til adm. dir.

Skissen av det framtidige programmet vil bli presentert på årskonferansen 5. oktober og der det blir presentasjoner av konsernsjef Eimund Nygaard, Lyse og adm. dir. Bård Lilleeng, SUS, som vil være to av de viktigste aktørene i et større regionalt program.

Forslag til vedtak:

Det utarbeides et forslag til et regionalt program innen helse- og velferdsteknologi innen utgangen av 2011, som deretter forelegges styret.

Jan Soppeland
Adm. dir.

Kjølv E. Egeland
Konsulent

Til	Kopi til	
Styret		
Fra	Direkte telefon	Direkte telefaks
Jan Soppeland	95 25 99 55	
	Referanse	Dato
	N311153/EB	19.09.2011

Side 1 av 3

Orienteringssaker

1. AGM Délice 2011

Stavanger kommune er vertskap for årskonferansen for det internasjonale matby-nettverket Délice 5.-7. oktober. Greater Stavanger administrerer medlemskapet på vegne av kommunen, og har i den forbindelse det tekniske ansvaret for årskonferansen.

Det er 20 medlemsbyer i nettverket, og 15 av byene, med en samlet delegasjon på 26 personer, vil besøke Stavanger i forbindelse med konferansen. Delegationene er personer med bakgrunn innen gastronomi, markedsføring og turisme og er viktige aktører i sine respektive byer.

Stavanger kommune og Rogaland fylkeskommune har hver bidratt med kr 55.000 til kostnadsdekning. I tillegg får arrangementsbyen 4000 Euro sentralt fra Délice-nettverket. Utover dette arrangerer Stavanger kommune, med Leif Johan Sevland som vert, middag på Ledaal onsdag 5. oktober. Fredag 7.oktober er Rogaland fylkeskommune med Tom Tvedt vert for lunsj på Gastronomisk Institutt.

The Birmingham Post sender reporteren Richard McComb for å dekke årskonferansen. I samarbeid med Region Stavanger er det utarbeidet et program som skal vise McComb Stavanger-regionen fra sitt beste når det gjelder mat og turisme. Artikkelen til McComb vil bli publisert i flere britiske aviser.

Under årskonferansen til Délice arrangeres også årskonferanse for norsk gardsost på Måltidets Hus. Délice-nettverket har brukt sitt kontaktnett og invitert den profilerte kokken Linus Ström fra Göteborg, som skal holde iskremkurs for de deltagende ysterne.

2. Rapport fra Offshore Europe, Aberdeen

Under Offshore Europe gjennomførte Greater Stavanger et omfattende program med under ledelse av ordføreren i Stavanger. Under det to dager lange hadde ordføreren møter med Louisiana Economic Development, politisk delegasjon fra Grønland, toppledelsen i British Petroleum samt borgermester Lord Provost Peter Stephen i Aberdeen City. Greater Stavanger samlet sentrale samarbeidspartnere i Aberdeen til et middagsarrangement for å styrke grunnlaget for senere godt samarbeid.

Greater Stavanger hadde møter med NBCC, University of Aberdeen og Robert Gordon University. Universitetene er sentrale i samarbeidet om å utvikle WECP-samarbeidet. Onsdag kveld holdt Greater Stavanger i samarbeid med ONS 2012 og Norwegian British Chamber of Commerce (NBCC) sitt hovedarrangement. Kvelden ble innledet med et miniseminar hvor oljeanalytiker Thina Margrethe Saltvedt innledet om utsiktene innen offshoreindustrien. Et faglig tungt panel bestående av bransjeeekspertene John Westwood fra Douglas-Westwood, Henrik O. Madsen fra DNV, Trevor Garlick fra BP, ambassadør Kim Traavik til London, ambassadør Jane Owen til Oslo, borgermester Lord Provost Peter Stephen og ordfører i Stavanger Leif Johan Sevland fulgte opp med debatt. Arrangementet hadde over 300 deltakere, svært mange av dem sentrale aktører i industrien. Seminaret ble avsløst av en mottakelse som ble en god nettverksarena for deltakerne, og der ordførerne takket hverandre for et langt og meget godt samarbeid.

3. IRIS-rapport om behov for helsepersonell

Helse- og omsorgssektoren utgjør en sentral del av det offentlige velferdstilbudet i Norge. Både i Norge og i Stavangerområdet forventer en å stå overfor store utfordringer de nærmeste 10-20 årene med hensyn til å sørge for en god balanse mellom etterspørsel og tilbud av kvalifisert arbeidskraft innenfor helse- og omsorgssektoren. Det forventes knapphet på helse- og omsorgspersonell og betydelige utfordringer knyttet til å rekruttere kvalifisert arbeidskraft.

På denne bakgrunn har Fylkesmannen i Rogaland v/fylkeslegen, Stavanger Universitetssjukehus, Sykepleierforbundet, Fagforbundet og Greater Stavanger gått sammen om å finansiere en undersøkelse, som er utført av IRIS og som tar opp spørsmålene;

- Hvordan vil balansen mellom etterspørsel og tilbud av helse- og omsorgspersonell utvikle seg i Stavangerområdet fram mot 2030?
- Hvilke strategier kan regionale aktører legge til grunn for å bidra til balanse mellom etterspørsel og tilbud av helse- og omsorgspersonell?

I undersøkelsen er fokuset satt på behovet for spesialsykepleiere, sykepleiere og helsefagarbeidere.

Rapporten viser at Stavangerregionen kan risikere å få et stort underskudd på sykepleiere og helsefagarbeidere i 2020. Det blir i rapporten fra IRIS pekt på at utdanningskapasiteten for sykepleiere burde vært større, mens problemstillingen for helsefagarbeidere er det store frafallet under utdanningen.

Rapporten ble lagt fram på en større konferanse 6. juni 2011 på Universitetet i Stavanger. Konferansen ble arrangert av Greater Stavanger sammen med en rekke øvrige regionale aktører. Den samlet 130 deltakere med god representasjon fra kommunene, helsesektoren, de ansattes organisasjoner og utdanningssystemet. Rapporten og konferansen har nytteverdi for kommunene i deres planlegging av sitt behov for helsepersonell. Sammendrag av rapporten og programmet for konferansen følger vedlagt. Det vises også til omtale i tertialrapporten.

4. Årskonferansen 2011

Det er sendt ut invitasjon til konferansen der hovedtemaet er; "Stavangerregionen – hva blir utfordringer fram mot 2025", se vedlagte detaljerte program. En regner med i overkant av 100 deltakere.

På konferansen vil det bli lagt fram flere nye rapporter;

- Regionalt utsyn – utfordringer og "regionalt vertskap" (Asplan Viak).
- Verdiskapingsevnen i norske storbyregioner (IRIS).
- Hvor skal ingeniørene komme fra? En spørreundersøkelse blant bedrifter (IRIS).

Årskonferansen vil være første gang nyvalgt rektor på UiS, Marit Boyesen, legger fram hvordan hun ønsker å utvikle samarbeidet med regionens samfunns- og næringsliv

Årskonferansen vil også være viktig i en nærmere detaljering av sentrale elementer i et framtidig regionalt program for helse- og velferdsteknologi. Dette vil skje gjennom innleggene fra konsernsjef Eimund Nygaard, Lyse og adm. dir. Bård Lilleng, SUS.

Helse- og omsorgspersonell – behov og utfordringer

Konferanse 6. juni 2011 (10.00 – 1500), Kjell Arholms hus, Ullandhaug,

10.00 Velkommen , dekan Einar Marnburg, Universitetet i Stavanger

10.10 Helse- og omsorgspersonell – etterspørsel , tilbud og strategier for å møte behovet

Presentasjon av rapport, forsker Svein Ingve Nødland og forsker Atle Blomgren, IRIS

10.50 Arbeidsmarkedet for helse- og omsorgspersonell i et tjueårsperspektiv, nasjonale utfordringer.

Seniorrådgiver Hans Petter Hansvik, Helsedirektoratet

11.30 Lunsj

12.00 Hva gjør vi regionalt?

Samhandling Jæren, prosjektleder Agnes Lea Tvedt, Klepp kommune

”Helse- og omsorgstrappen”, prosjektleder Bente Gunnarshaug, Stavanger kommune

”Fra døgn til dag?”, divisjonsdir. Cathrine Bryne, Helse Stavanger HF

12.45 Kort pause

13.00 Utdanning av helse- og omsorgsarbeidere – hva er tilbudene?

Framtidens profesjonstilbud, instituttleder Kari Vevatne, Universitetet i Stavanger

Helsefagarbeider – et yrke for framtiden, fylkesdir, Magne Nesvik, Rogaland fylkeskom.

Fagskolen,– videreutdanning av helsefagarbeidere, seksj. Randi Hummervoll, Rog. fylkesk.

13.40 Motiverte studenter og kandidater – en forutsetning for å lykkes

Rekrutteringspatruljen; ”Bli helsefagarbeider”

14.00 Helse- og omsorgssektoren – personell og samhandling. Hva blir utfordringene?

Debatt ledet av informasjonssjef Gottfred Tunge, Stavanger Universitetssjukehus

Deltakere; Bjørg Tysdal Moe, nestleder KS

Hans Petter Hansvik, Helsedirektoratet

Bjørg Dons, Norsk Sykepleierforbund

Oddbjørn Eikeland, Fagforbundet

Oddbjørg Starrfelt, styreleder Stavanger Universitetssjukehus

Pål Iden, fylkeslege i Rogaland

14.50 Oppsummering

Adm.dir Jan Soppeland, Greater Stavanger

15.00 Konferansen avsluttes

International Research Institute of Stavanger

www.iris.no

Helse- og omsorgspersonell – får vi nok i framtida?

Sammendrag - rapport IRIS – 2011/100

v/ Atle Blomgren, Ann Karin Holmen og Svein Ingve Nødland

Innledning

Vil det bli knapphet på helse- og omsorgspersonell frem mot 2030? Hvilke strategier kan regionale aktører ta i bruk for å møte arbeidskraftutfordringene? Dette er tema for denne studien av forholdet mellom etterspørsel og tilbud av helse- og omsorgspersonell i Stavangerregionen. Både kommunene og spesialisthelsetjenesten inngår i analysen.

Studien er finansiert av Fagforbundet, Fylkesmannen i Rogaland/Helsetilsynet i Rogaland, Greater Stavanger, Helse Stavanger HF og Norsk Sykepleierforbund.

Utviklingstrekk og trender

Helse- og omsorgssektoren har vært preget av langvarig og høy vekst siden 1970-tallet. Sysselsettingen har vokst mye, og sektoren har økt sine andeler av BNP. Den generelle velstandsutvikling, medisinske fremskritt med bedre diagnostiserings- og behandlingsmuligheter, offentlig overtakelse av omsorgsoppgaver og folks behov og preferanser for styrking av helsetjenestetilbudet, er alt faktorer som har bidratt til vekst.

Disse faktorene vil også gjøre seg gjeldende i fremtiden. I tillegg kommer utfordringer knyttet til den demografiske utviklingen. Økt levealder, hvorav særlig mange over 80 år, og den forventede "eldrebølgen" utover i 2020-årene, kan forventes å gi et økende antall syke, særlig med kroniske sykdommer som demens, kols etc. Den andre siden ved denne utfordringen er at et relativt mindre antall yrkesaktive må "bære" en økende eldrebefolkning, både når det gjelder økonomi og tilgang på arbeidskraft og kompetanse.

I Stavangerregionen, i denne studien definert som kommunene innen Helse Stavangers virkefelt, har veksten innen helse og omsorg vært enda sterkere enn på landsbasis. Det gjelder i særlig grad kommunale pleie- og omsorgstjenester, og i mindre grad også spesialisthelsetjenesten. Særlig høy har veksten innen pleie og omsorg vært i sentrale vekstkommuner nær Stavanger. Høy befolkningsvekst og en relativt velstående region er viktige årsaker til dette. En høy befolkningsvekst med innvandringsoverskudd er et sannsynlig

scenario også fremover dersom Stavangerregionen og Rogaland fortsatt får en god økonomisk utvikling, slik fylket har hatt det siden tidlig på 70-tallet.

Modellberegninger - knapphet på arbeidskraft frem mot 2030

Vi har i studien begrenset oss til å se på følgende fire personellkategorier innen helse og omsorgssektoren: helsefagarbeidere, sykepleiere, intensivsykepleiere og geriatriske sykepleiere. Vi har laget beregninger for arbeidsmarkedsbalansen, definert som etterspørsel minus tilbud av arbeidskraft for de fire personellkategoriene. Disse er for etterspørselsiden basert på befolkningsprognoser og tall for personellbruk knyttet til ulike typer helse- og omsorgsaktiviteter, samt på arbeidstilbudssiden: tall for personell, stillingsandeler, tilganger og avganger av personell.

Beregningene tyder på at det vil kunne bli en betydelig mangel på personell i alle fire stillingskategorier - om det ikke iverksettes tiltak. Forutsatt en middels befolkningsvekst, vil det frem mot 2030 kunne bli personellmangel for alle fire kategorier:

- For sykepleiere en mangel på ca. 700 årsverk, dvs. ca. 20 prosent av dagens årsverksinnsats.
- For helsefagarbeidere en mangel på ca. 1 300 årsverk, dvs. ca. 45 prosent av dagens årsverksinnsats.
- For intensivsykepleiere en mangel på ca. 70 årsverk, dvs. ca. 40 prosent av dagens årsverksinnsats.
- For geriatriske sykepleiere en mangel på ca. 150 årsverk, dvs. ca. 140 prosent av dagens årsverksinnsats.

Aktuelle strategier for å styrke tilgang av kvalifisert arbeidskraft

Basert på beregningene, informanters erfaringer og synspunkter, samt egne vurderinger, vil vi trekke frem flere aktuelle strategier for å møte utfordringen med å skaffe til veie nok kvalifisert arbeidskraft.

For det første vil vi da peke på hovedstrategier relatert til de ulike personellkategoriene:

- For *sykepleiere* ser vi kombinasjonen av økt utdanningskapasitet og økte stillingsandeler som en hovedstrategi.
- For *spesialsykepleiere, intensiv og geriatri*, synes økning i antall studieplasser å være det aller viktigste tiltaket.
- For *helsefagarbeidere* må det antagelig settes inn flere parallelle virkemidler. Økte stillingsandeler, og dermed økte inntektsmuligheter for den enkelte er en viktig strategi på lang sikt. Det vil både bidra til bedre utnyttelse av den til en hver tid tilgjengelige kompetanse i arbeidsstyrken, og til å øke utdanningens attraktivitet. Problemer med frafall fra utdanningsløpet har vært og er en betydelig utfordring, og ulike instanser har rettet mye oppmerksomhet mot å øke antallet ungdom som søker

seg til dette utdanningsløpet via valg av helsefagarbeiderutdanning på Vg2 og videre valg om å gå inn i lære. Det vil fortsatt være viktig å opprettholde trykket på dette.

- Antagelig vil det også være påkrevd med ytterligere forsterking av innsatsen rettet mot det andre utdanningsløpet, rekruttering av *praksiskandidater*, dvs. av voksne og i stor grad ufaglærte som arbeider i helse- og omsorgssektoren
- Et interessant tema i den forbindelse vedrører rekrutteringsmuligheter blant bosatte innvandrere. Et pågående pilotprosjekt vedrører kvalifisering av *voksne innvandrere til helsefagarbeideryrket*. En utvikling og mangfoldiggjøring av denne satsningen, særlig sett på bakgrunn av at dette er en undersysselsatt gruppe, vil antagelig kunne bidra til å utløse et betydelig arbeidskraft- og kompetansepotensial. Det forutsetter blant annet at forholdene legges til rette mht. språklæring og annen oppfølging.

Ikke bare basisutdanninger innen fagopplæring og på bachelor- og masternivå, men også annen *etter- og videreutdanning* av personell, kan ha betydning for å møte kompetansebehov i sektoren. Det kan være både tidkrevende og økonomisk belastende å ta fatt på studier for personell som alt har begynt sin yrkeskarriere, som gjerne jobber innen helse og omsorg, men som er avhengig av å ha lønnsinntekt. Et mer *differensiert studietilbud* kan bli et sentralt tiltak for økt utdanningsaktivitet og styrking av kompetansen i helse- og omsorgsvirksomheter. Det kan gjøres ved at man legger til rette for kompetansegivende delstudier, eventuelt modulbaserte og/eller desentraliserte, som gjør at de som ønsker det over tid også kan skaffe seg en fullstendig utdanning. Det er grunn til å tro at et mer differensiert utdanningstilbud, fortrinnsvis kombinert med ulike former for virksomhetsstipend og lønnsrettigheter, vil kunne bidra til å øke tilgangen av personer som ønsker å kvalifisere seg ytterligere.

Vi ser for oss at en økt satsning på deltids etter- og videreutdanningstilbud kan følge to linjer:

- For ufaglært personell som ønsker å kvalifisere seg for i hvert fall deler av helsefagarbeideryrket, for eksempel knyttet til omsorgsoppgaver innen hjemmesykepleien.
- For sykepleiere som ønsker å kvalifisere seg innen deler av en spesialsykepleierutdanning, noe som - for de som ønsker det - etter hvert kan føre frem til en mastergrad.

Aktuelle regionale samarbeidstrategier

Problemer knyttet til *små stillinger og uønsket deltid* er utbredt i helse- og omsorgssektoren. Mange virksomheter gjør mye bruk av vikarbyråer og ekstravakter for å møte arbeidskraftbehov og fylle opp turnuser. Behovene for denne type "permanente ekstraordinære" tiltak skyldes i hovedsak måten tjenestetilbudet og arbeidsordninger er organisert, og i mindre grad etterspørselssvingninger. Det er nærliggende å spørre om det gjennom egne organisatoriske grep er mulig å øke grunnbemanningen og møte behovet for flere heltidsstillinger. Bedre utnyttelse av den til enhver tid tilgjengelige kompetanse kan tenkes å skje gjennom interne koordineringstiltak på tvers av virksomheter og samarbeid

mellom virksomheter. Det er eksempel på bruk av vikarpool-ordninger både på universitetssykehuset og på kommunenivå. Eksempel på lokalt samarbeid mellom spesialisthelsetjeneste og kommune finnes også. Et interessant *koordineringstiltak for utveksling av personell* kunne etter vår vurdering være å etablere et *interkommunalt foretak*. Et slikt foretak kunne i tillegg til å leie ut personell til eierne, gjerne også få tillagt personalutviklingsfunksjoner, for eksempel knyttet til fagmiljø- og kompetanseutvikling, som gjør et slikt foretak ekstra interessant både for arbeidstakere og -givere.

Gjennom *samhandlingsreformen* legges et økt ansvar over på kommunene når det gjelder å yte helse- og omsorgstjenester overfor folk som er mye syke. Dette forutsetter et enda tettere samarbeid mellom kommuner og spesialisthelsetjenesten enn det som skjer i dagens situasjon. Kommuner og helseforetak vil bli pålagt å inngå avtaler om rutiner, gjensidig kunnskapsoverføring mv. Reformen legger videre opp til en betydelig lokal frihet når det gjelder hvordan man organisatorisk og på annen måte vil utvikle tjenestetilbudet. Det vil bli behov for kompetanseheving både i kommuner og spesialisthelsetjeneste, og det vil bli behov for samarbeid mellom fagmiljøer og operative tjenester på ulike nivåer.

Når det gjelder *organisering av den kompetansemessige samhandlingen*, er utfordringene særlig store når det gjelder å utvikle en hensiktmessig struktur av intermediaære enheter, kommunale og overkommunale fagmiljøer, mellom helseforetaket sentralt og de enkelte virksomhetsområder i primærhelsetjenesten. Det handler om at førstelinjebemanning i primærhelsetjenesten skal kunne ha kompetanse å trekke på i forhold til brukerne. Det handler om at de skal kunne kontakte kompetansemiljøer med medisinsk, sykepleiefaglig, sosialfaglig og annen kompetanse, og som kan gi råd og bistå i akutte situasjoner. Det handler også om støtte for langsiktig oppfølging og rehabilitering av pasienter. I et så vidt oversiktlig helseomland som Helse Stavangers virkeområde, er det nærliggende å stille spørsmålet om det er mulig å tenke helhetlig på dette ved å etablere et "*regionalt samhandlingsnettverk*" for hele området, bestående av noder av ulik størrelse og karakter, og definert gjennom en medisinsk-faglig og tjenestemessig arbeidsdeling mellom fagmiljøer på ulike nivåer og i forhold til brukerbehov. Utvikling av gode fagmiljøer er i seg selv en nøkkelfaktor når det gjelder motivering og rekruttering av personell til de kompetanseyrkene vi har hatt for oss i denne rapporten. Utfordringen i første omgang ligger i å identifisere muligheter, premisser for samarbeid og aktuelle samarbeidsformer.

Publisering:

Hele rapporten er tilgjengelig på: www.greaterstavanger.com og www.iris.no

Kontaktperson IRIS:

Svein Ingve Nødland. E-mail: sin@iris.no

Greater Stavanger – Årskonferanse 5. Oktober 2011

Sola Strand Hotel

Stavangerregionen – hva blir utfordringer fram mot 2025?

Registrering og kaffe fra kl 08.30

09.00 Velkommen

Leif Johan Sevland, styreleder i Greater Stavanger

09.15 Regionalt utsyn – utfordringer og “regionalt vertskap”

Adm. direktør Jan Soppeland, Greater Stavanger. Basert på rapport fra Asplan Viak.

09.45 Verdiskapingsevnen i norske storbyregioner

Forsker Atle Blomgren, IRIS, legger fram ny rapport og rådmann Inger Østensjø, Stavanger kommune kommenterer Stavangerregionens posisjon.

Prosjektet er finansiert av Innovasjon Norge og de 6 storbyene.

10.15 Pause

10.30 Hvor skal ingeniørene komme fra?

Forsker Randi Austnes-Underhaug, IRIS, presenterer rapport om hvordan bedriftene møter utfordringen.

11.00 Universitetet i Stavanger – hvordan kan vi være en god “kompetansepartner”?

Rektor Marit Boyesen vil presentere UiS sin strategi for samarbeid med arbeidslivet.

11.30 Er næringslivet klart for et økt samarbeid med utdanningsinstitusjonene?

Manager Andreas Middelthon, Talisman, region leder Espen Krogh, Aker Solutions, Sr. manager HR Helen Dreyer, Halliburton

12.00 Lunsj

12.45 Helse- og velferdsteknologi – et satsingsområde for Stavangerregionen

Konsernsjef Eimund Nygaard, Lyse

Adm. direktør Bård Lilleeng, Stavanger Universitetssjukehus

13.15 Hva har vi hørt i dag; Er alt bra eller må vi skjerpe oss på noen områder?

Professor Ragnar Tveterås, UiS, leder en samtale mellom innlederne.

14.00 Avslutning

Møteleder: Kjølvs Eivind Egeland, rådgiver i Greater Stavanger